BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

Copyright, 1951, by the Society of the Franciscan Fathers of Greene, Maine.

XXXVI. N. 27 (53) ANTRADIENIS, (Tuesday), LIEPOS (JULY) 24 D. 1951 M. SIX CENTS

Trys lietuviai pabėgo į Švediją

Stockholmas. — Associated Press praneša, kad prieš kelias dienas į Švedijos Kalmar uostą įplaukė gelbėjimosi laivelis su trimis pabėgusiais nuo bolševikų lietuviais. Jie plaukiojo Baltijos jūroje su rusų žvėjų laivu. Laive buvo dar trys rusai, kuriuos bėgliai įveikė ir uždarė laivo kabinoje, o patys, pasiėmė gelbėjimosi laivelį, nuplaukė į Švedijos krantus. Vienas švedų kapitonas vėliau pastebėjo ir tą rusų laivą, plūduriuojantį be kontrolės. Jis buvo taip pat atgabentas į Švedijos uostą.

Ką švedai darys su bėgliais, dar nežinoma. Spaudai jie pareiškė, kad jiems jau iki gyvo kaulo įkyrėjo gyventi už geležinės sienos. Jie norėtų pasiekti Jungtines Amerikos Valstybes.

KAM PASITARNAUJA?

Bremenas. —Bremen-Grohn ir Bremen-Lesum pereinamose stovyklose birželio liūdnosios sukaktuvės buvo paminėtos drauge su pabaltiečiais. Nei vienas IRO tarnautojas šiame minėjime nedalyvavo. Vienas net reikalavo nukirpti spausdintos programos užrašą, "kur buvo pažymėta — "bolševikinis vežimas."

LIETUVIAI KOREJOJE

Amerikos spauda paminėjo, kad Korėjos kare buvo sužeistas pirmas DP lietuvis Juozas A. Staricenka iš Worcester, Mass. Kartu paminima, kad jo tėvas ir brolis buvo rusų išvežti į Sibiro vergų stovyklas iš Lietuvos. Jis pats, būdamas Vokietijoje, tarnavo Darbo Kuopose ir 1949 m. atvyko į JAV. Išvykdamas į Korejos karą, jis kalbėjo, kad tai būsiąs jo revanšas komunistams.

PARUOŠTAS JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS STATUTAS

Chicago. — Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad Laikinio Organizacinio Komiteto nariai, išrinkti JAV Lietuvių Bendruomenės statutui paruošti ir jos organizacijai sukurti, paruošė JAV Lietuvių Bendruomenės statutą. Kadangi dalis LOK narių gyvena rytuose, statutas jiems pasiųstas, ir laukiama jų nuomonės.

• JAV pasiūlė Anglijai ir Prancūzijai pasitarti dėl vokiečių kariuomenės, kuri turėtų būti suorganizuota ir įjungta į Europos gynybą.

MIRĖ "AMERIKOS LIETUVIO" REDAKTORIUS

Worcester, Mass. — Praėjusią savaitę Worcesteryje mirė savaitraščio "Amerikos Lietuvis" redaktorius Gabrielius Kyba. Laikraštį jis redagavo daugiau kaip 20 metų. Prieš tai dirbo M. Paltanavičiaus spaustuvėje, tame pat Worcesteryje, bet depresijos metu perėmė ir spaustuvę ir laikraštį.

Paskutiniu metu G. Kyba nuolat sirgo ir laikraštį redaguoti buvo pavedęs iš Anglijos šiemet atvykusiam Bal. Brazdžioniui.

VYDŪNAS DĖKOJA

ALTS 1 skyrius Brooklyne šiomis dienomis gavo laišką iš dr. Vydūno. Senelis Vydūnas rašo iš Detmoldo ir dėkoja už siuntinius. Tarp kitko jis sako: "Aš galiu pragyventi, bet yra kiti, kurie labai vargsta. Apie tokius pasiteiraukite ir juos apdovanokite. Man labai malonu, kad mane prisimenate. Tai mane gaivina mano senatvėje."

Laiško pabaigoje jis sveikina visus Amerikos lietuvius.

Mirė admirolas Sherman

Neapolis. — Liepos 22 d. Neapolyje nuo širdies smūgio mirė JAV karo laivyno vadas, admirolas Forrest P. Sherman. Europon jis buvo nuvykęs pasitarimams su Ispanija dėl aviacijos ir karo laivyno bazių. Lankėsi taip pat Anglijoje, Prancūzijoje ir Italijoje.

Adm. Sherman buvo paskirtas JAV laivyno vadu 1949 m. pabaigoje, kai buvo atleistas adm. Louis Denfeld. Pradžioje jis buvo sutiktas su nepasitikėjimu, nes buvo "skraidantis, o ne plaukiojantis admirolas", bet savo gabumais ir darbu įgijo visų pagarbos. Jis buvo vienas iš pačių jaunesnių admirolų. Pasižymėjo taip pat, kaip geras diplomatas.

Iš Italijos jis buvo pasirengęs skristi atgal į Vašingtoną ir dar užsukti į Madridą, bet sekmadienio rytą buvo ištiktas dviejų širdies smūgių. Iš vakaro jautėsi labai gerai ir drauge su žmona bei kitais palydovais lankėsi Pompejoje.

Adm. Sherman pareigas eiti pavesta jo padėjėjui vice-admirolui Lynde D. McCormick, kol bus paskirtas naujas laivyno vadas.

Washingtonas. — Adm. Shermano mirtis, kaip oficialūs sluoksniai praneša, gali pareikalauti naujų pasitarimų su gen. Franku. Tačiau tai negali būti priežastimi derybas nutęsti ar pakeisti JAV nusistatymą Ispanijos atžvilgiu, nes tai rišasi su Europos gynyba.

Adm. Sherman yra palikęs savo pasitarimų užrašus ir apybraižas pranešimo, kurį jis turėjo padaryti Vašingtone.

Admir. Shermano kūnas, atlikus ant laivo atsisveikinimo ceremonijas, lėktuvu buvo pergabentas į Washingtoną. Laidotuvės įvyks trečiadienį, liepos 25 d.

MISSOURI UPĖ SKANDINA

St. Louis. — Potvynis, prasidėjęs Kansas aukštupyje, išsiliejo į Missouri ir jau pasiekė Mississippi. Kai kuriose vietose jis plaukia penkių mylių platumu. Mississippi upės vanduo pakilo iki 41 pėdos. Tokio vandens tvano nėra buvę nuo 1884 metų. Jis nusinešė jau apie 30 gyvybių ir labai daug žmonių paliko be pastogės. Vandens yra apsemta apie pusantro miliono akerių žemės. Vien tiktai ūkininkams pridaryta nuostolių už 100 milijonų dolerių. Visi kiti nuostoliai sunkiai ir apskaičiuojami. Tai yra didelė kraštui nelaimė, gamtos stichijos padaryta, kokios seniai nebebuvo.

NUO NAFTOS PRIE ŽUVIES

Averell Harrimanui, prezidento Trumano pasiųstam į Iraną taikyti persų su anglais, pasisekė padaryti pažangos. Manoma, kad naftos kaitra pamažu ims slūgti. Bet prasideda antras nesutarimų židinys — prie Kaspijos jūros. Persija ketina uždrausti Sovietų Sąjungai žvejoti arti jos pakrančių. Ta "žvejyba" pasidarė perdaug įtartina ir "nežuvinga."

Po ilgų ir kruvinų neramumų, kaip praneša radijas ir spauda, Irane surasta bendra formulė su anglais. Šita formulė įgalins atstatyti senąją prekybą ir santykius su Anglijos naftos kompanija.

• **Maršalas K. Rokosovsky,** rusų pastatytas Lenkijos kraš-to apsaugos ministeriu, po mėnesio laiko vėl viešai pasirodė. Sklido žinios, kad jis buvo vieno lenkų komunisto pašautas.

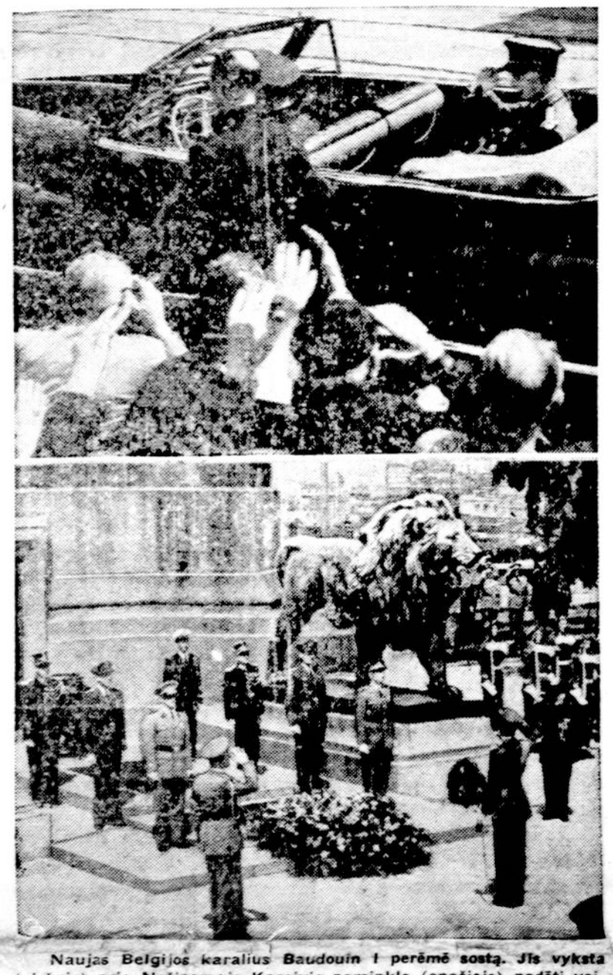

Naujas Belgijos karalius Baudouin I perėmė sostą. Jis vyksta (viršuje) prie Nežinomojo Kareivio paminklo (apačioje) padėti vainiką.

NUŽUDYTAS JORDANO KARALIUS

Beirut, Lebanon. — Jordadano karalius Abdullah nužudytas liepos mėn. 20 d., penktadienį (mahometonų švenčiamą vietoje sekmadienio), kai jis ėjo melstis į Omaro mečetę Jeruzalėje, buvo nušautas 21 metų jaunuolio Mustafa Ashu. Žudikas taip pat vietoje nušautas karaliaus sargybos. Jis priklausė nacionalistinei arabų organizacijai, nusistačiusiai prieš anglus. Karalius Abdullah nuo pirmojo karo laikų buvo anglų įtakoje. Anglai jį buvo įkėlę į Transjordanijos karalius ir per jį stengėsi apjungti visus arabus. Vėliau Abdullah pasivadino Jordano karaliumi. Jis kovojo su Izraelio valstybe dėl Palestinos ir Jeruzalės, kuri ir liko padalyta tarp žydų ir arabų. Karaliaus pareigas laikinai perėmė jo jaunesnysis sūnus, princas Naif. Vyresnysis sūnus Tallal gydosi Šveicarijoje. Hashemitų giminė, kuri save veda nuo Mahometo laikų, dar nėra nusprendusi, kuriam teks sostas.

Karaliaus nužudymas gali sukelti neramumus visame arabų pasaulyje. Anglai čia yra netekę stiprios asmenybės kuri palaikė jų politiką.

NUTARĖ UŽŠALDYTI ALGAS

Washingtonas. — Kongresas 180 balsų prieš 150 priėmė nutarimą, kuriuo keturiems mėnesiams paliekamos tokios algos, kokios buvo liepos 7 d. Daugumos maisto produktų ir nuomos kainos nevaržomos.

Kainų tvarkytojas Michael DiSalle pareiškė, kad jei ir Senatas priimtų tokį pat nutarimą, tai susidarytų pavojinga padėtis: pragyvenimas pabrangtų, o algos paliktų tos pačios. Negalima būtų algų pakelti net ir tiems darbininkams, kuriems tai pažadėta sutartimi. Streikais jie išsikovojo, kad pragyvenimo kainoms kylant, būtų atitinkamai keliamas ir jų atlyginimas.

Kai kurie laikraščiai nurodo, kad nutarimas priimtas tik dėlto, kad respublikonai ir dalis demokratų meilinasi ūkininkams, kad laimėtų būsimus rinkimus.

MOLOTOVAS GRASO JUGOSLAVIJAI

Varšuva. — Varšuvoje buvo minima septynerių metų sukaktis, kai buvo sudarytas maskvinis "Išlaisivinimo komitetas". Ta proga Varšuvon buvo atvykęs Molotovas ir maršalas Žukovas. Abu jie pasakė demagogines ir kurstančias kalbas. Apie Jugoslaviją buvo pareikšta, kad ji ilgai neišsilaikys.

PALIAUBŲ PASITARIMAI KLIŪVA

Musan. — Praėjusį penktadienį Jungtinių Tautų delegacija, kuriai vadovauja viceadmirolas Turner Joy, komunistams griežtai atsakė, kad ji nesvarstys klausimo atitraukti kariuomenę iš Korejos.

Komunistai buvo pareikalavę, kad pirma negu bus sutarta nekariauti ,būtų atitraukta svetima kariuomenė. Tai esanti būtina sąlyga karo paliauboms.

Po tokio jų pareškimo valstybės sekretorius Acheson viešai pabrėžė, kad negali būti ir kalbos apie kariuomenės atitraukimą prieš taikos derybas. Kai komuinstų delegacijai buvo tai pranešta, jie kiek sumišo ir paprašė atidėti derybas keturioms dienoms. Iš to sprendžiama, kad komunistai turi atsiklausti Maskvos, ar visai mesti derėtis ar dar gaišinti laiką.

Korejos karo paliaubų delegacija posėdžiavo Tokyo su gen. Ridgway ir grįš atgal į Korėją laukti tolimesnių derybų su komunistais.

Šiomis dienomis Korejos fronte vyksta silpnos pėstininkų kovos, bet oro pajėgos ir laivyno vykdo stiprias operacijas.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Vokietijoje mirė kronprincas Friedrickas Wilhelmas, paskutiniojo vokiečių kaizerio Wilhelmo II sūnus. Per paskutinį karą jis buvo nustojęs visų savo turtų ir gyveno gana kukliai.

• Paul Reynaud, buvęs Prancūzijos ministeris pirmininkas, pareiškė JAV senatoriams, kurie dabar lanko Europą, kad 1951 m. jis karo nepramato, bet dėl sekančių metų nėra tikras.

• JAV pakvietė 50 valstybių pasirašyti su Japonija sutartį San Francisco mieste rugsėjo 4 d. Kinija nepakviesta. Anglai norėtų kviesti raudonąją, o JAV — nacionalistinę Kiniją. Susitarta nekviesti nei vienos šalies.

• Vakrų Vokietija pareiškė, kad negali būti jokių prekybos derybų su Berlynu, kol nebus atstatytas laisvas prekybos susisiekimas su abiems zonoms. Jis yra trukdomas komunistų.

• JAV pietų Korejos civiliniams gyventojams, nukentėjusiems nuo karo, ligi šiol suteikė jau 30 milijonų dolerių pašalpos.

• Prezidentas Trumanas kreipėsi į visus JAV gyventojus, prašydamas aukoti nuo potvynio nukentėjusiems. Norima iš visuomenės surinkti bent penkis milijonus dolerių.

• Veteranų mokslo reikalams išleista 14 bilijonų dolerių. Iš tos sumos per 7 metus mokėsi apie 8 milijonai veteranų. Įstatymas buvo priimtas 1944 m. Praėjusią savaitę pasibaigė terminas pasinaudoti šia lengvata, kas dar nėra to padaręs.

• Žuvo Malajų komunistų gaujos vadas Si-Toh-chun. Jis buvo nušautas džiunglėse, apsupus jį karinei policijai.

• Vėl keliamas klausimas panaudoti lėktuvus aprūpinti Berlynui, jei komunistai imtų dar labiau trukdyti susisiekimą geležinkeliais ir vieškeliais.

• Vengrijos krašto apsaugos ministeris gen. Mickaly Farkas pašalintas iš pareigų. Jis įtariamas, kad palaikęs ryšius su Titu.

Helicopterio įgula atlieka manevrus (Pendleton, Cal.)

MIRĖ MRŠALAS PETAIN

Naktį iš liepos 22 į 23 ligoninėje mirė Prancūzijos maršalas Petain, eidamas 95 metu. Kaip žinome, jis buvo pirmo pasaulinio karo didvyris, antrajame pasauliniame kare, okupavus vokiečiams Prancūziją, jis buvo vyriausybės galva, gelbėdamas tautą, bendradarbiavo su vokiečiais. Po karo specialus teismas už bendradarbiavimą su okupantais jį nuteisė mirti. Bet, atsižvelgus į jo didelius nuopelnus prancūzų tautai, buvo uždarytas kalėjiman iki gyvos galvos. Visą laiką Prancūzijos spaudoje ir visuomenėje buvo balsų, kad būtinai reikią jo bylą persvarstyti ir garbingą maršalą išteisinti.

Nuteistas Petain gyveno saloje uždarytas. Paskutiniu laiku, pablogėjus jo sveikatai, buvo pergabentas į ligoninę, kur ir mirė. Mirdamas pareiškė, kad jis nori būti palaidotas Bordeaux mieste, bet manoma, kad valdžia jį palaidos toje pačioje saloje, kur jis buvo uždarytas.

RUSAI STATO LIETUVIAMS NAUJUS FILMUS

Norėdami dar daugiau žmonėms apdumti akis, komunistai Lietuvoje stato 3 filmo apibraižas: apie raudonąjį gestapininką "rašytoją" A. Gudaitį - Guzevičių ir prie jo prideda dar Dotnuvos selekcijos stotį ir Sov. Sąjungos bokso meisterį lietuvį A. Stočiką. Kai tas važinėjo po užsienį, sovietai visur skelbė, kad jis — rusas ir tik dabar — propagandai — jau prireikė jį vėl padartyi lietuviu.

• **Ispanijos** karo mokyklų studentai greitu laiku atvyks į JAV studijoms karo akademijoje, Atlanto pakto valstybių studentų teisėmis. Bus paruošaimi ir grįš atgal į Ispaniją, kaip armijos instruktoriai, sumoderninti Franko 400,000 armiją.

Dr. Kazys Sruoga-Veržikas

JAU AMERIKONAS — LIETUVA NEBERŪPI...

Ne dažnai, bet vis dėlto jau pasitaiko nugirsti tokias kalbas. "Man Amerika patinka. Tikiuosi gauti pilietybę. Jau ir šioki tokį turtelį pradedu įsigyti. Jei ir būtų galima kada grįžti į nepriklausomą Lietuvą — aš būsiu jau per senas. Vaikai patys nebenorės. Tai ką aš čia dabar besirūpinsiu Lietuva, dėsiu sunkiai uždirbtą dolerį ir savo laiką eikvosiu." Dažniausiai tokie argumentai pasigirsta, kai užeina kalba apie reikalą aukoti pinigus Lietuvos laisvinimo reikalui ir dėtis į lietuvišką visuomenišką darbą.

Kaipgi žiūrima į tokias kalbas? Visų pirma, ar gi nesiderina Amerikos pilietybė su pastangomis išlaisvinti Lietuvą? Nieko panašaus. Amerika Lietuvos okupacijos niekada nepripažino ir nepripažįsta. Ir pakartotinai girdime pareiškimus iš aukštųjų Amerikos politikų, kad Lietuva turi būti ir bus nepriklausoma. Tai gi yra visai aišku, kad kiekvienas, kuris rūpinasi Lietuvos nepriklausomybe, yra geras Amerikos pilietis, nes padeda Amerikos vyriausybei vykdyti vieną iš jos labai svarbių uždavinių.

Antras dalykas yra toks. Ar gali žmogus, iki šio laiko buvęs lietuvis ar kurios nors kitos tautos, užsiginti savo tautybės? "Esu amerikonas ir viskas. Kas aš pirmiau buvau, nebežinau ir žinoti nenoriu." Nė viena valstybė, o juo labiau Amerika negerbia tokių savo piliečių, kurie nebežino, kas jie pirmiau buvo. Visiems gi aišku, kad toks pilietis tikrai nežino, ir kuo jis bus. Jis atrodo it išmestas iš savo buvusios tautos.

Senosios kartos Amerikos lietuviai (kad ir ne visi) į tą klausimą žiūrėjo be ypatingų filosofijų. Daugelis iš jų ir turtą įsigijo, ir seniai Amerikos piliečiais tapo ir nuo Lietuvos bei jos reikalų nenutolo. Ar tatai jiems kuo nors pakenkė? Ne. Jokiu būdu. Priešingai. Matome, kad nemažas būrys jau čia gimusių lietuvių lietuvybės ne tik neužsigynė, bet karštai jąja sielojosi ir pačiame Amerikos gyvenime iškilo į aukštas ekonomines ar politines pozicijas. Žinoma, jie tatai pasiekė savo sugebėjimais ir rimtu darbu. Bet jų darbai lietuviškoje visuomenėje, jų įgauta pagarba ir pasitikėjimas lietuviškuose Amerikos sluogsniuose jiems buvo atrama, kuri Amerikoje taip labai vertinama. Nes gi čia balsuojama. Balsuotojas daug ką nulemia. O jeigu balsuoja lietuvis, tai jis gali ir savo kaimynui duoti patarimą, už ką balsuoti. Tai politikos srityje. Biznio srityje dar svarbiau. Nes gi labai dažnai pirmieji pirkėjai ar kitokio uždarbio davėjai yra tie patys lietuviai.

O jeigu tu šiandien nei politikoje nei biznyje nedalyvauji, tai tu vis dėlto nežinai, kas bus ateityje. Ir iš viso niekas, bent iš naujųjų ateivių, negali žinoti, kada ir kokios paramos jam gali tekti prašyti iš savo tautiečių. Tai gi nespjauk per anksti į vandenį...

Tiesa, dar yra vienas šaltinis, kurs gausiai siūlo nesidomėti Lietuva ir lietuviškais reikalais. Tai tas pats, kuris nori, kad Lietuva paskęstų sovietiškojo kraujo jūroje. Šiuo atveju atsargumas ir apdairumas taip pat vietoje. Jie moka savo klastą dangstyti labai kilnias žodžiais. Ir visada atsiminkime, kad Amerikos vyriausybė jiems nepritaria ir juos deda ten, kur jiems seniai vieta.

Iš A.L.R.K. Federacijos veiklos

• Lietuvių Katalikų Akcijos Fondo Vajus

Prašome kreipti rimto dėmesio ir į Lietuvių Katalikų Akcijos Fondo (ALRKF sekcijos) vajų, kuris yra planuojamas pradėti rugsėjo mėn. 1 d. Vajui reiktų panaudoti Mindaugo krikšto minėjimo iškilmes, kreiptis į draugijas ir organizacijas, prašyti paskirų geradarių aukų ir kitas tinkamas priemones panaudoti. Pasiruoškime, kad šį vajų sekmingai pravestume.

• Konkursas mūsų mokyklose

Praėjusį pavasarį lietuvių pradžios ir aukštesn. mokyklose buvo pravestas rašinio apie katalikų akciją konkursas, kuriame dalyvavo per 500 mokinių. Gauta daug padėkos laiškų tiek iš mokytojų, tiek iš pačių mokinių, ypač tų, kuriems teko premijos. Konkursą sekmingai pravedė kun. Petras Činikas, MIC, Kat. Akcijos sekcijos direktorius. ALRKF pirmininkas St. Pieža, konkurso iniciatorius, premijoms gavo $700.00 auką iš vieno žymaus kataliko pramoniniko Chicagoj.

• St. Pieža, J. Laučka ir L. Šimutis ir šiemet dalyvavo NC MC (katalikų vyrų tarybos suvažiavime, kuriame plačiai nušvietė šiandieninę Lietuvos būklę, ir kovojančiai už laisvę mūsų tautai laimėjo naujų draugų. L. Šimutis išrinktas NCMC direktorium 3 metams.

Malonus Lietuvi, savo dosnia auka paremk

NAUJĄJĮ LIETUVIŲ RELIGINĮ, TAUTINĮ IR KULTŪRINĮ CENTRĄ—

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĄ

Brooklyn 21, N. Y. **680 Bushwick Ave.,**

Prie vienuolyno kuriama

DIDŽIULĖ SPAUSTUVĖ

kur spausdinami TT. Pranciškonų leidiniai:

1. **DARBININKAS,** du kartus savaitėje išeinąs laikraštis
2. **AIDAI,** pasaulio lietuvių mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas
3. **ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELIS,** mėnesinis religinio - patriotinio pobūdžio laikraštis.

Taip pat kiti lietuviški laikraščiai, žurnalai ir knygos.

Naujam vienuolynui yra pirkti seni namai, reikalingi **kapitalinio remonto.** Vienuolyno pirkimo skoloms padengti, remontams atlikti ir **spaustuvei** įkurti reikalingos didelės sumos pinigų. Be to, vienuolynui trūksta reikalingiausių baldų, **koplyčiai** reikalingiausių daiktų.

Už kiekvieną, kad ir mažiausią auką, Pranciškonai bus amžinai dėkingi.

Naujam Pranciškonų vienuolynui ir spaustuvei aukas prašome siųsti šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS

680 Bushwick Avenue **Brooklyn 21, N. Y.**

Tel. GLenmore 5-7068

Kaesungo vaikučiai domisi amerikiečiais, kurie čia turi pravažiuoti į taikos derybas. Ar jos atneš jiems ramesnes dienas?

NAUJAUSI ANEKDOTAI APIE SOVIETUS

Sekmadienio, liepos 22 d. "The New York Times Magazine" paskelbė visą puslapį naujausių anekdotų apie sovietus ir jų gyvenimą. Šie anekdotai yra gimę pačioje Sovietų Sąjungoje, plitę tarp žmonių ir vėliau iškeliavę į kitus kraštus. Šiapus geležinės sienos jie yra plačiai pasklidę. "The New York Times" bendradarbis juos atrinko ir paskelbė. Porą būdingų spausdiname mūsų laikrašty.

Per daug išsipūtė

— Tai yra tikrai nuostabu, — pasidžiaugė lietuvis savo draugui rusui, — aš didžiuojuos, būdamas piliečiu naujosios Lietuvos, plačiausios šalies pasaulyje.

— Kaip tai?!

— Visai paprasta! Mūsų vakarinės sienos yra prie Baltijos jūros, mūsų sostinė—Maskvoje, o dauguma mūsų gyventojų — Sibire.

Be klasės

Trys sovietų piliečiai buvo uždaryti į darbo stovyklą, kad "apsivalytų" nuo visų nuodėmių.

— Čia aš esu nuo 1929 metų, — kalbėjo vienas, — tada aš pavadinau Karl Radek kontrarevoliucionieriu.

— O aš nuo 1937 m., — atsakė antras, — nes aš pasakiau kad Karl Radek nebuvo kontrarevoliucionierius.

— O aš, — tarė trečias, — aš esu Karl Radek.

Karvrafa

Vienas agronomas, aiškindadamas didžius sovietinio mokslo stebuklus, davė tikrai retą pavyzdį.

— Ir tai yra, — kalbėjo jis, —paskutinis Mičiurino biologijos triumfas. Mūsų direktorius, Lysenko, sukergęs karvę ir žiratą, pagamino naują veislę ir ją pavadino "Karvrafa". (Sovietai mėgsta padaryti naujus žodžius, juos suliedami į vieną, ir čia sudėta: karvė-žirafa).

— Ir kam ji verta? — pakiausė vienas klausytojų.

— Tai yra žoliaėdys gyvulys taip padarytas, kad jam graužiant žolę Bulgarijoje, gali būti melžiamas Maskvoje.

Kiekvieną apdovanojo

Kolchoze lapkričio 6, per metinę šventę, buvo susirinkimas ir dovanų išdalinimas. Pirmininkas paskaitė:

— Karvių prižiūrėtoja Ivanovna Anastasia už pavyzdingą karvių priežiūrą gauna dovaną vištą ir gaidį.

Salėje pasigirdo didelis plojimas. Orkestras sugrojo tušą.

— Arklidžių prižiūrėtojas Vasilius Petrovas už pavyzdingą darbą gauna kostiumą.

Salėje taip pat plojimas ir šūkavimas, orkestras groja.

— Derliaus nuėmimo brigadėrius, Ivanas Rostovas, perviršijęs 190 procentų savo normą, dirbęs sekmadieniais ir šventadieniais, parodęs didelį politinį subrendimą, buvęs didelio darbo našumo pavyzdys visiems kaimiečiams, gauna pačią didžiausią dovaną — Stalino raštus.

Salėje mirties tyla. Staiga atsiliepė vienas balsas iš kampo:

— Duokit jam ką nors geresnio!

PAIEŠKOJIMAI

PRIALGAUSKAS, giminės Marijai Gedgaudaitei - Sausdravienei, kilusiai iš Sedos, Mažeikių ap.

RABAŠAUSKAS, Bronislovas, iš Siesikų m., Ukmergės ap.

RADECKIS, Juozas, nuo Skriaudžių, Marijampolės ap.

RAKŠTELIS, Edmundas.

ŠIPAILA, Jurgis ir ŠIPAILAITĖ Salomėja, iš Viltrakių km., Žvirgždaičių vl., Šakių ap.

STANBERGAS, Leopoldas ir sesuo STANGENBERGAITĖ, Emilija, iš Marijampolės.

SVARAVIČIUS (Svaravičiai), giminės Marijos Gedgaudaitės-Sausdravienės, kuri kilusi iš Sedos, Mažeikių ap.

TUMOSAS, Aleksandras, iš Babrų km., Veisėjų vl., Seinų ap.

VABUOLAS, Tamošius, iš Veisėjų parap., Seinų ap.

VAIKŪNAS, iš Pažemiškių km., Dukšto vl., Švenčionėlių ap.

VALAITIS, Juczas, iš Kudulių v., Šakių ap., gyvenęs Sao Paulo, Brazilijoje.

VIRŠILA, Konstantas.

ŽEMRIETA, Jonas ir Juozapatas, iš Trivalkių k., Pašvitinio v., Šiaulių apskr.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

Kas falsifikuoja:

"KELEIVIS" AR "ATGALEIVIS"?

"Keleivis" vis dar negali pamiršti Lietuvos vyskupų laiško: visaip jį krapštinėja, lukštinėja ir galo neranda. Tada, žinoma, nervinasi ir pliekia sieksninius straipsnius, viską sujaukdamas į krūvą, kas tik galvoje "išsiperi", tariant jo paties žodžius. Paskutiniame numeryje tokiu būdu išperėjo pamokymą apie "Ispaniją ir Kristų" (Nr. 29). Ir tai jau nebe pirmas kartas, kai "Keleivis" imasi mokyti kitus, kaip suprasti Kristaus mokslą ir krikščionybę ir kad ji labai prastai Ispanijoje atstovaujama. Kalta esą Katalikų Bažnyčio, gen. Frankas, kunigai, vienuoliai, tik nieko nedėti krikščionybę metę socialistai ir komuinstai. Šie yra tikri liaudies draugai, demokratai ir padorūs piliečiai, o anie — kažkokie juodašimtški tipai, atgaleiviai, fašistai, smurtininkai, budeliai... "Keleivis" tokiais žodžiais ir pasišauna ginti Kristų ir krikščionybę nuo visų šių "tipų", bolševikiškai juos apmurzinęs.

•

Yra gerai žinoma, kad jau nebelaikoma geru daiktu tai, kas metama ir murzinama. Kam tada "Keleiviui" dar kalbėti apie krikščioniškus ir nekrikščioniškus reikalus, katalikus demokratus ir "piktintis" krikščionybės žeminimu? Tiesiai ir atvirai sakykite: kas krikščioniška, tai ir netikę. Kam čia dar dangstytis ir rodytis Kristaus bei krikščionybės "gynėjais"? Lig kas nežino, kad Kristus ir krikščionybė nepasidaro tamsesnė, jei žmogaus darbai yra tamsūs ir negeri, nors jis būtų krikščionis - paprastas eilinis pilietis ar diktatorius. Vieną kartą išskirkite tuos dalykus ir daugiau "nekerkite" į kruvą, jei manote ir tikite, kad Kristaus mokslas yra kitoks, negu ji kai kurių krikščionių darbai parodo. Tokiu atveju tiesumas reikalautų savo pačių darbais parodyti šviesiąją krikščionybę ir nebedergti tikėjimo kaip tokio, nebesišaipyti iš žmonių religinės praktikos. Priešingu atveju, reikės iš tos pačios Evangelijos, kurią mėgstate cituoti, prisiminti farizėjų, kuris tarėsi esąs geresnis už atgailojantį muitininką. Bet jei to viso nepripažįstate (tai numanu iš straipsnių), tai aiškiai visiems parašykite, ypač tiems, kurie "Keleivį" dar skaito ir į bažnyčią užeina. Kam prieš juos dengtis nekaltu "šydu"? Ar kad būtų biznis geresnis, kuriuo tik kunigams ir vienuoliams akis badote?

•

"Tokioje prasmėje", tariant "Keleivio" žodžiu, dabar pakalbėkime apie Ispaniją. Dar vyskupai apie ją nebuvo užsiminę, o jau domėjotės gen. Franko marškiniais. Nebuvo tk užsiminta, ar jie yra tokios erzinančios spalvos, kuria Ispanijoje toreadorai bulius siundina? Dėlto aną kartą ir užklausiau, kas iš "Keleivio" bendradarbių taip karštai jaudinasi dėl Ispanijos diktatūros? Ar jis pats tik nėra tame pilietiniame kare dalyvavęs ar kuo nors prisidėjęs? Atsakymo nesulaukiau. "Keleivis" atsikirto bolševikišku leksikonu. Tai buvo tokie "stiprūs žodžiai", kurie turėjo mane įtikinti, kad "Ispanijoje niekas kunigų nekorė, niekas jų ir nepersekiojo". Esą "Darbininkas" (reikėjo rašyti L. Kn.)... "sąmoningai falsifikuoja istoriją." Ispanijoje buvęs tik pilietinis karas, bet tą karą sukėlę "Kristaus šalininkai".

•

Kokie buvo tie "Kristaus šalininkai" ir kas sukėlė pilietinį karą, kuriam šiemet sueina 15 metų, aš kitą kartą paaiškinsiu. Gerai žinau, kad "Keleivis" laiko save pirmeiviškų, o ne atgaleiviškų laikraščiu, ir dėlto nenori eiti atgal į tikrąją, nefalsifikuotąją istoriją. Tai aš jau pabūsiu tuo "atgaleiviu" (istorijoje tai neišvengiama) ir parodysiu faktais, kada ne "karininkai susibaudė su Hitleriu ir Mussolini nuversti Ispanijos respublikos vyriausybę", o pirmas pradėjo proletarų žymiausias vadas Largo Caballero, "susibaudęs" su Stalinu, ir viešai pasakęs: "Reikia tarti, draugai, kad revoliucija, kurios siekiame, — tai jau esame daug kartų sakę, —gali būti įvykdyta tiktai smurtu". Ir smurtas prasidėjo anksčiau negu pilietinis karas. Jei turėsite noro ir nekliudys pirmeiviškas nusistatymas, paskaitysite tai sekančiame "Darbininko" numeryje.

•

Tuo tarpu norėčiau "Keleiviui" patarti (jis man patarimų nesišykšti) būti tikrai pirmeiviškų ir ateityje visus priekaištus gen. Frankui nukreipti ne į "Darbininko" redakciją", o į Valstybės Departamentą. Visi žinome, kad šiomis dienomis demokratinės JAV pasiekė karinio susitarimo su diktatūriniu gen. Franko režimu. Ar tai jūsų nepiktina? Man rodos, kad džiugina, nes susitarta tam, kad "pikčiausia bolševikiška diktatūra" (taip rašote) nepralystų į Ispaniją. Gerai žinau, kad "Keleivis" su ja nuoširdžiai kovoja. Tiktai maža pataisa. Stalino diktatūra ne dėlto yra pikčiausia, kad ji "stipriausia ir žiauriausia", bet kad ji išpažįsta "tą patį tikėjimą į Kristų", kaip ir "Keleivis". Kur bent kiek dar Kristaus mokslo paisoma, ten ir diktatūra esti švelnesnė. Ar ji iš viso pateisinama, tai jau kitas reikalas.

Tai tiek tuo tarpu šiuo reikalu. Tvirtai laikykitės ir toliau savo "vyskupo bei generolo" ir panšių į Maikį tipų. Savo generolą galite rasti kiekveiname "Keleivio" numeryje, ir dar su šoblia, kuria jis "faitinasi" dėl savo "eklezijos". Nusiima ją tiktai tada, kai patraukia į Floridą ar kitą kurį pamarį ir ten sugeba pasilsėti nei kiek neprasčiau, kaip "Keleivio" koneveikiami generolai.

L. Kn.

KVIEČIAME UŽSISAKYTI
plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį

"DARBININKĄ"

Išeina du kartus savaitėje

"DARBININKAS" buria aplink save daug bendradarbių ir yra geriausiai informuotas lietuvių laikraštis.

Metams kaina	$5.00
Brooklyne	5.50
Pusmečiui	$3.00
Užsienyje	$5.50

Susipažinimui siunčiam nemokamai.

Užsisakyti galima sekančiu adresu:

"DARBININKAS"

680 Bushwick Avenue **366 W. Broadway**
Brooklyn 21, N. Y. **So. Boston 27, Mass.**
GLenmore 5-7068 **SO 8-2680**

TAUPI VIRĖJA

Nauja moterims knyga su **300** įvairių valgių receptų ir naudingų patarimų. Yra platus skyrius, kaip pagaminti ir papuošti **užkandžius.** Daug naujų žinių apie **pyragus** ir **keikus.** Kaina tik **$2.00.**

Užsisakyti galima **"Darbininko"** administracijoje šiais adresais: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. ir 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Skaitykite ir remkite lietuvišką knygą

Sąraše pažymėtos knygos labai atpigintos

METRAŠTIS, išleistas Tėvų Pranciškonų Šventųjų Metų proga. Ši įdomi 224 psl. knyga liečia pačius aktualiausius lietuvių tautos religinius ir kultūrinius klausimus. Joje yra daug beletristikos ir poezijos. Kainavo $2.50, parduodama—$1.00.

KUR BAKUZĖ SAMANOTA, Ant. Vaičiulaitis. Beletristikos kūrinys. 288 psl. Išleido Kultūros Institutas. Kaina $2.00.

POEZIJA, Jurgis Baltrušaitis. Išleido Kun. Pr. Juras. 270 psl. Kaina $1.00.

VYTIS IR ERELIS, Jonas Kmitas. Apysaka. LDS leidinys. 576 psl. — $1.00.

VAI LĖKITE DAINOS. Paruošė Kun. J. Dabrila. Išleido Kun. P. Juras. Įdėta 200 gražiausių dainų. Kaina — $1.00.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Paruošė Kun. Dr. J. Starkus. 208 psl. Kaina—$1.00.

ANGLIŠKAI - LIETUVIŠKAS ŽODYNAS. Paruošė A. Herlitas. 400 psl. Kaina $3.00.

ŠV. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE. Vysk. P. Būčys. Gausiai paveiksluota, kietais viršeliai virš 500 psl. Kainavo $5.00, parduodama — $1.00.

NAUJAS TESTAMENTAS. Vertė Arkivysk. Jūozapas Skvireckas. Išleido Kun. Pr. Juras. Kaina—$2.00. Audeklo apdarais—$3.00.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI. Išleido Kun. Pr. Juras. Kiekvienai metų dienai skiriamas vieno šventojo aprašymas. Knyga paveiksluota, įrišta kietais viršeliais. 936 psl. Kaina — $2.00.

KRISTAUS SEKIMAS, Tomas Kempietis. Iš prancūzų kalbos vertė O. Labanauskaitė. Išleido Kun. Pr. Juras, 424 psl. Kaina — $2.00.

ŠV. PRANCIŠKUS ASYŽIETIS, T. Damazas Daveau, O.F.M. Išleido TT. Pranciškonai. Verta įsigyti kiekvienam norinčiam susipažinti su Šv. Pranciškaus gyvenimu ir darbais. 178 psl. Kaina — 50c.

Norintieji šias knygas įsigyti, prašomi rašyti šiais adresais:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS
366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

FRANCISCAN FATHERS Kennebunk Port, Maine

Darbininkas
AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS
THE WORKER
Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
—BY—
FRANCISCAN FATHERS
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915, at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.
Reentry at Brooklyn, N. Y. approved on May 25, 1951

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Brooklyn, N. Y.	$5.50	Brooklyn, N. Y.	$5.50
Half year	$3.00	Pusei metų	$3.00
Foreign	$5.50	Užsienyje	$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7068

IŠPŪSTU KLAUSIMU

J. GOBIS

Mūsų spaudoje dažnai paliečiamas senų ir naujų imigrantų santykių klausimas. Kartais net būkštaujama, kad kova dėl lietuvių kalbos mokyklose galinti virsti savitarpio kova. Man atrodo, kad šis klausimas **yra išpūstas** ir kad dėl jo nėra reikalo galvų kvaršinti, nes bemaž visi nesusipratimai kyla iš paprasto žmoniškumo silpnumo. Pav., nesenai Cleveland'o senų imigrančių tarpe buvo kilęs nepasitenkinimas, kad DP neva "atvežę" į Ameriką kraujo spaudimo ligą, kurios anksčiau čia nebuvę.

Naujiems imigrantams teko čia atsirasti ir kurtis gerais laikais ir todėl jie, palyginti su senais šio krašto lietuviais, pradėjo greit savo mašinas ir numelius išsimokėtinai pirkti, o tatai sukelia **pavydo jausmą.** Bet tą patį jausmą ir DP vienas kitam parodo, nes juk ne visiems vienodai čia sekasi kurtis. Kas iš senų imigrantų išrašė garantijas savo giminėms, pažįstamiems ar net nepažįstamiems tautiečiams, tas **nėra ypatingai apsivylęs,** nors iš arti į DP pasižiūrėjus, krito į akį, kad jie nesistebi nei patogiomis patalpomis, nei automobiliais, nei kitais šio krašto patogumais, nes panašių dalykų jie yra turėję ar bent dažnai matę savo laisvoje tėvynėje ir Europoje.

Naujieji atvykėliai **remia savo senų tautiečių biznius,** preferuoja lietuvius gydytojus, advokatus ir net nepatriotiškus kunigus (tokių čia labai maža), tad senieji šio krašto lietuviai neturi jokio materialinio pagrindo skųstis savo naujais tautiečiais. Senieji lietuviai "bosai" ir pramoninkai ar farmeriai mielai **duoda darbą tremtiniams.**

Naujų atvykėlių tarpe yra daug mokytų žmonių, kurie dažnai, ir ne visada taktingai, pabrėžia savo mokytumą ir **tuo kartais užgauna,** bet ir dėl to lietuviai nesuskils į du kovojančius lagerius. Be to, tarp senų ir naujų šio krašto lietuvių yra platūs giminystės ryšiai, ir jie čia nemažėja, bet dar plečiasi.

Komunistų spaudos rėmėjai iš principo **nerašė garantijų** net savo artimiems giminėms, tačiau čia susitikę su savo naujai atvykusiais paprastai vienas kitam akių nedrasko, ir daugeliui vietinių lietuvių komunistų atvykusieji padėjo objektyviau į komunizmą žiūrėti ir komunistinį entuziazmą atšaldyti. Daugelis vietinių lietuvių komunistų tikrai nesupranta, **kad bolševizmas nėra proletariato draugas** ir kad Stalinas proletariato diktatūrą pavertė savo diktatūra.

Net tokie šio krašto seni lietuviai, kurie yra **savo pavardes suanglinę,** mielai kalbasi lietuviškai su savo naujai atvykusiais tautiečiais ir pagal išgales jiems padeda. Kad šiaurės Amerikoje gyvenant, savo paties gerovei reikia mokytis anglų kalbos, dėl to didelių ginčų nebus. Kad svetimam krašte ir ne savoje kolonijoje ilgai gyvenant sunku išlaikyti savo kalbos grynumą, tai čia nėra specifinis lietuvių klausimas, dėl kurio galėtų ar turėtų lietuvių bendruomenė ir vienybė suskilti.

Aplamai, sunku įsivaizduoti, kaip kova dėl lietuvių kalbos lietuvių parapinėse mokyklose galėtų pavirsti į kovą tarp senų šio krašto lietuvių ir naujai atvykusių, jei bent sukeltų tokią nenatūralią kovą.

Kad Lietuvai atgavus laisvę dalis senų šio krašto lietuvių grįžtų į savo gimtąją kraštą, o dalis DP pasiliktų, tai ir tas faktas nesuskaldytų lietuvių. Gyvenant tokiame krašte, kaip JAV, galima būti savo tautos **patriotu,** o grįžus į savo seną tėvynę, galima kartais pasidaryti jos **išdaviku.** Kaip kitoms Europos tautoms ,taip ir mums tam tikra prasme naudinga turėti savo tautos dalį tokiame krašte, kaip JAV ar Kanada.

RAUDONŲJŲ GODUMAS

Mus stebina Stalino vaikų uolumas. Jo kareiviai drąsiai eina į mirtį, jo šnipai išlando visus pasaulio užkampius ir drąsiai, akiplėšiškai laikosi teismuose. Visu atsidavimu jam tarnauja net garsieji pasaulio mokslininkai, filmų žvaigždės. Niekas taip nebrangina skatiko, kaip milijonierius. O ir tie šimtines lengva širdimi pakloja Stalino reikalams.

Kodėl?

Reikia aiškiai atskirti dvi Stalino tarnų grupes. Vieni jų dirba šiapus, kiti anapus geležinės uždangos.

Ignoracija, nežinojimas ką daro, bene bus pirmoji šiapusinių raudonųjų uolumo priežastis. Kiti čia pasamdomi už pinigus, už kuriuos nesunku gauti net budelį, kuris visai širdingai atliks savo pareigas. Pagaliau visi iš geležinės uždangos čia atsiųstieji yra labai gerai atrinkti ir palikę anapus gerus įkaitus, kad jų darbai būtę gerai atlikti. Pagaliau, Stalino ranka nesunkiai pasiekia ir sunaikina visus atsimetėlius, kad ir bandytų jie pasislėpti bet kuriam pasaulio kampe. Nei vargo nei pinigo "tėvas" tam tikslui niekada nepagailės, kad surastų savo sūnus palaidūnus ir juos tinkamai nubaustų.

Visa tai mums nesunku įsivaizduoti.

Daug daugiau galvosūkio yra, kai pradedame aiškintis raudonųjų karių kovingumą, sakysime, Vokietijoj, Korėjoje, Malajuose. Jie turi gerą progą mesti viską ir pereiti kiton pusėn, bet taip nedaro. Jie nustebina savo narsumu net demokratijų karžygius.

Čia reikia giliau pažvelgti ir pritaikinti bene viską kartu, ką jau esame sakę anksčiau. Pirmiausiai, raudonųjų tarpe yra geležinė mirties disciplina. Jų karių užnugariuose veikia rauodnieji nakintojai — politrukai. Karių masės yra sufanatizuotos (tai padaryti palengvina ir karo žiaurumai). Pagaliau, raudonosios armijos vadai pasišvenčia ir dėl garbės ir dėl baimės, o svarbiausia, kad nepasitiki demokratijomis. Mat, nevienas mėgino pereiti į šią pusę su savo kariais; jie ne tik kad nebuvo įvertinti, bet išduoti mirčiai, kaip atsitiko su Vlasovu, jo karininkais ir kariais.

Labai daug sunkių bandymų pergyveno visi tie, kurie apleido raudoną laivą. Va, kad ir DP išgyvenimai, baimė būti sugrąžintiems, tardymai ir pan. Tai atgręso ir likusius vergijoj rizikuoti bėgti per sieną, kad nebūtų pasityčiojimui tardomi: "Ko bėgai?" Kaip sunku nuo Stalino "malonės" pasitraukti, parodo Trockio likimas, Kravčenko ir kitų istorijos.

Dabar vėl dėl to raudonųjų uolumo. Kartais ne vienas juo stebisi ir bent sau galvoja, kad ir krikščionys turi būti taip uolūs ir pasišventę, kaip kad komunistai. Jie esą vieningi, pasiaukoją, kovingi, narsūs. Jie tiki, kad ir klaidingiems idealams ir už tai su saldžia šypsena lūpose miršta. Raudonųjų idealizmui nepagailima ir labai ryškių spalvų. Tai yra klaida arba labai šlykštus melas.

Raudonieji yra kaip senų laiku farizėjai. Anie, kai jau norėjo duoti pašalpą, pradėdavo iš ryto triūbyti nuo namų slenkščio. Kai kiek pasimelsdavo, tuojaus iš po juosmens išleisdavo juostas (vadin. cicala). Kuo daugiau maldų, tuo ilgesnės juostos; kai pasninkaudavo, tai visi turėjo matyti jų surauktus veidus ir pelenais pabarstytas galvas.

Va, labai panašiai daro ir raudonasis maras. Vos ką suplanavę, jau triūbija visus penkeris metus. Tiems praėjus, vėl gieda kitus. Taip be galo, nors gyvenimo ratai vis gilyn klimpsta į vargo purvynus.

Krikščionys yra ramūs savo laimėjimuose ir kantrūs kančioje. Krikščionis aukojasi savo idealams visu savo protu ir visom jiegom, bet ne visu šūkavimu.

Sunkiausią kovą krikščionis turi su savimi, su savo ydomis. Ši kova yra labai slapta, bet kartu ir milžiniška. Raudoniesiems tokie dalykai, kaip savęs tobulinimas, nei į galvą neateina. Iš to jie tik tyčiojasi.

Raudonieji stengiasi paversti kitus. Nesvarbu, kaip ir kiek aukų; svarbu veržtis pirmyn, kad ir per lavonus. Visa tai lengva pastebėti, bet ar tai jau laimėjimas žominijai?

Vėl mes stebimės: "Ten pas raudonuosius turi būti kas nors, kad jie sukelia mases, jas uždega."

Fanatizmui sukelti daug jėgų nereikia. Tik prisiminkime nacius, fašistus. Raudonųjų

(Nukelta į 4 p.)

Jungtinių Tautų delegacija, vadovaujama adm. Charles Turner Joy (sėdi už stiklo) ir gen Cragie (stovi automobilyje), vyksta į Kaesung. Dešinėje amerikiečių karininkai ir raudonųjų sargybos.

MIRTIMI APMOKĖTA SUTARTIS

Mirtis gali ištikti žmogų kiekvienoje vietoje ir kiekvienu metu. Ji yra tokia mums įprasta ir neatsiprašoma, kad niekas nesistebi, ar miršta kas jaunas ar senas, namie ar svetur. Vis dėlto, kai miršta palyginti dar jaunas ir stiprus, tik neseniai pradėjęs kilti admirolas, kaip Forrest P. Shermanas, ir dar nesavoje žemėje, daug kas gūžtelia pečiais ir klausia: kas atsitiko? O šis klausimas dar smalsiau žmones pritraukia, kai sužino, kad jis mirė grįždamas iš pasitarimų su gen. Franku. Ar jo mirties negaubia kokia nors paslaptis, kaip kitados lėktuvo katastrofoje žuvusio lenkų gen. Sikorskio? Jis taip pat derėjosi ir skraidė apie Ispaniją. Dabar su Ispanija susimezgė antra staigi mirtis.

Valstybės departamentas praneša, kad čia nėra jokios paslapties: admirolas Sherman mirė širdies smūgio ištiktas. Galimas daiktas, kad jis buvo persidirbęs ir pervargęs. Jam teko įvykdyti nepaprastai sunkų uždavinį: į Europos gynybą prieš vieną diktatorių įjungti kitą. Uždavinys buvo sunkus dėlto, kad Kremliaus diktatorius, dengdamasis demokratijos skraiste, nuo pat pradžios tebesėdi Jungtinėse Tautose ir dažnai čia vyrauja. Tuo tarpu Madrido diktatorius, nepalyginti švelnesnis, ligi šiol į Jungtines Tautas neįsileidžiamas. Vienu metu net diplomatiniai santykiai su Ispanija buvo nutraukti. O jie mielai palaikomi su trečiuoju, Belgrado diktatorium Tito, taip pat raudonos spalvos ir taip pat užtūpusiu Jungtinių Tautų kėdę. Jam pirma buvo pradėta teikti ir parama, nors pats savo kraštą yra įstūmęs į badą. Tą pagalbą jis be kitko, sunaudoja kariuomenei stiprinti, bet kviečiamas prisidėti prie tarptautinės armijos nesutinka.

Dėl santykių su Stalinu ir Titu niekas taip garsiai nešaukė, kaip dėl menkiausio žingsnio suartėti su Ispanija. Mat, bolševikiniai diktatoriai sugebėjo kitus rėkdinti ir patys visa gerkle šaukė, kad tik niekas su gen. Franku į derybas nesileistų. Bet JAV pagaliau suprato to riksmo užkulisius, pamojo į juos ranka ir admirolą Shermaną pasiuntė pas gen. Franką karinės sutarties užbaigti. Jis tai padarė, bet ir savo gyvybe užmokėjo. Ar nėra čia kokio paslėpto kerštо?

Be pagrindo spėlioti būtų tuščia, jei oficialus žodis toks aiškus: mirė nuo širdies smūgio. Bet ir naturali admirolo mirtis vistiek bus laikoma tų derybų auka. Ji yra nuostolis ir JAV laivynui, netekus tokio gabaus ir energingo vyro. Amerikos ir viso laisvojo pasaulio istorijoje jis liks šviesiu žmogumi. Jis darė visa, net savo gyvybę aukodamas, kad raudonasis tvanas būtų laiku ir tinkamai suvaldytas.

IŠVIETINTO RUPŪŽIOKO NUOTYKIAI

A. GRAŽIŪNAS

Rupūžiokas buvo ką tik grįžęs į paslaugaus kurmio jam išraustą vėsią ir erdvią būstinę. Nakties medžioklė jam pasisekė. Jis užkropė porą išlindusių rasose pasivartyti sliekų ir priedo dar pelėdgalvio drugio vikšrą, kuris, tur būt apsisapnavęs, nusirito nuo lapo ir baptelėjo į žemę. Po kiek apdiržusių sliekų dar pasigardžiavęs šiuo skanėsiu ir apsidraudęs nuo sąžinės graužimo, kad tuščias skilvys, jis dabar buvo įsitaisęs malonia drėgme dvelkiančiam kamputy. Ten ruošėsi suleisti sotį ir ligi vakaro snustelti. Bet staiga dungstelėjo sunkūs žingsniai, sušvykštė, skrosdama žemę, žagrės verstuvė, ir rupūžiokas pasijuto aukštielninkas beguljs ant atverstos vagos.

Šis netikėtas nuotykis jį labai išgąsdino. Jis net kojas prie pilvo prispaudė, kad kyšanti kinka neatkreiptų dėmesio to baisaus priešo, kuris gal ir verčia žemę, jo ieškodamas. O dar daugiau jam baimės įvarė artoją sekęs, karkvabalių vikšrus rankiodamas, rudis. Pastebėjęs tarp žemių balkšvą jo pilvą, ir pasižėrė tuojau rupūžioką artyn patikrinti, ar tai nėra kas nors tinkamo prakandai. Bet šis, pajutęs pavojų, trėkštelėjo rudžiui į prikištą nosį tokio gailaus skystimo, kad pasikėsintojas čiaudėdamas ir šniukščiodamas atšoko atgal.

Išsikilpojęs iš šio pavojaus, jis nebelaukė, kol naujas užklups, bet tuojau pradėjo iš tos pavojingos vietos nešdintis. Tik pasitaikė kliūtis — priešais kėpsojo didžiulis grumstas. O jis dar vis tebebuvo taip apglušęs, kad nebesumetė, jog galima apeiti, ir pradėjo per jį lipti.

Jei rupūžės iš tikro prakaituoja, jis turėjo būti šlapias kaip vanta, kol ant to nelemto grumsto užsirepečkino. Daug kartų, ligi pusės užlipęs, vėl su palaida žeme smuko atgal. Pagaliau, užsiropštęs ant viršaus, į antrą pusę bandė nušokti. Bet šoktelėjo taip nemitriai, jog persivertė per galvą ir žnektelėjo ant nugaros, kad net jaknos suskambėjo.

Per arimą negalais pasiekęs pabalį, norėjo sustoti atsipūst. Tik rudžio nagais nubrėžto pilvo peršulys jam priminė pavojų, ir jis pradėjo brautis pro tankią pievos žolę.

Lyg meška per karklyną lauždamasis per smilgų bei kmynų tankmę, jis didžiai išgąsdino šimtakojį. Pamatęs iš žolių miško išnyrant plačiais nasrais ir išsprogusiomis akimis baidyklę, tasai neatsižiūrėdamas leidosi bėgti. Ir taip iš visos sveikatos dulkėjo, kad tarpais užpakalinės kojos pradėdavo lenkti priekines, ir jo ilgas liemuo ties viduriu iškildavo, o visa eilė porų vidurinių kojų kirbėjo ore, nebesiekdamos žemės. Laimė, kad pagaliau pamatė ganykloje avino paliktą spirą. Po ja kuo skubiausiai ir pasislėpė.

Gal ir šio nuotykio geriau nuteiktas, rupūžiokas jau nė tik ropojo, bet tarpais bandė net šoktelti. Tik, taip bešokialodamas, jis per plauką vėl neįkliuvo, vos vos nejšokęs į vieversio lizdą. Apsižiūrėjo tik tuomet, kai pamaty, kad vieversio vaikai pakėlė galvas ir iššiojo plačiausius nasrus jį praryti. Nedaug betrūko, kad per neapdairumą pats kuriam tų slibinų būtų įšokęs į gerklę. Gerai, kad jie buvo dar akli. Pamatęs, kas jam grėsia, rupūziokas tylutėliai atsitraukė ir pasuko į šalį. Tik didele užuolanka apėjęs tuos pavojingus padarus, vėl leidosi tolyn.

Taip jis pasiekė keliuką ir juo pasuko. Čia nebuvo tiek storų stiebų, kurie labai kimba už kojų, tad buvo kur kas patogiau keliauti.

Tuo tarpu kaip tik šiuo keliuku, pūtuodama po sunkia nešmena, krapeno senė Čirbienė. Visi žino, kad tik prieš Jonines surinkti vaistai turi tikros galios. Tad ji šiandien ir buvo išsileidusi jų rinkti. Tarp žmonių visokios nesveikatos pasitaiko. Tą, žiūrėk, gumbas ar dusulys piauna. Kitą diegliai surėmė ar lieleša varsto. Tas vėl pasijudino ar priemetį gavo, geltlige noksta ar šunvotėm išmėtytas. Pagaliau neretai prisireikia vaisto net bernams nuo patrakimo, o mergoms nuo bemiegės. Gi Čirbienė ir buvo visam kaime tik viena nusimananti žolininkė. Reikėjo tad jų prisirinkti, kad visiems ir nuo visų ligų pakaktų. Todėl dabar ji ir vilko visą naštą įvairiausių gyduolių. Joje galėjai rasti meškauogių, trūkžolių, bimbikaro, balto ir geltono barkūno, paplaiškių, devinmacio, velnio barzdos ir įvairių kitų, kurių vardus žino tik tokie žinionys kaip Čirbienė ir visų žolinėtojų bei raganių globėjas vienašniurkšlis. Ir tai dar buvo ne viskas. Rankoje ji dar laikė krepšį. Jame buvo sukišta ryšuliukai ėglio uogų, skruzdyno ir skusbezdalių, perkūno nuremto beržo skiedra, gyvatės išnara ir net žalčio ar geležinės varlės kiaušinis. Kieno jis iš tikro, jau nė pati ji gerai nežinojo. Pagaliau tošinėj, kurioj amžiną atilsį jos senis laikydavo šniaukščiamą taboką, ji dar nešėsi stambų gegužinį vabalą ir porą kumeldėlių.

Šių gyduolių su rasa rinkti ji buvo išėjusi dar prieš saulėtekį ir apsukusi nemažą miško bei laukų plotą. Bet jai dar trūko rupūžės, kuri džiovinta ir piene išvirta labai gelsbti, kai apstoja gerklę. Nors šiaip jų netrūksta, bet šiandien lyg tyčia nė vienos negalėjo aptikti, kad ir vartė akmenis bei žiūrinėjo visokiuose urvuose. Tad ji labai apsidžiaugė, kai beeidama pamatė keliuku ropojantį rupūžioką. Kaip bematai jis atsidūrė Čirbienės tošinėj. Nors tebuvo pusės ūgio, vis buvo geriau kaip nieko. Negi dėl vienos rupūžės vėl truksi dieną.

Kad ir nenumanydamas, jog bus kepamas ir verdamas, rupūžiokas nekaip tošinėj pasijuto. Jau patekimas į tą kalėjimą buvo liūdnas reikalas. O čia dar biauriai dūrė nosį tabokos dvokas ir prie odos limpanpanti jo likučiai nemaloniai dilgino. Senis Čirba buvo mėgėjas stiprios tabokos, kad užtraukus būtų galima iš visų plaučių nusičiaudėti. Jis net buvo išradęs tokią smogiančią jos rūšį, kad, užpylus ant nosies, gyvatė kaip bematai nusiraitydavo. Paibelis žino, ką jis jai padarydavo, ir ko pridėdavo. Bet kai pradėdavo tą savo taboką čerpėj malti, tai ne tik katės čiaudėdamos šokdavo nuo krosnies ir veržduvosi pro duris, bet ir tarakonai sienų plyšiuose pradėdavo knibždėti. O Čirbienė savo kalinių patogumais nebuvo pasirūpinusi ir tošinės net švariai neškračiusi. Pagaliau kartu įkalintas gegužinis vabalas pasirodė esąs neraliuotas padaras. Jis ne tik be pagarbos laipiojo rupūžiokui per galvą, bet kelis kartus savo aštriais nagais koją įkišo šiam net į akį.

Tad ilgainiui rupūžiokui įkyrėjo, ir jis pradėjo spurdėti, bandydamas iš to kalėjimo išsiveržti. Bet nieko negalėjo padaryti. Ir gal vargšą Čirbienė tikrai būtų iškepusi, jei pakeliui nebūtų užsukusi pas Nuobarienę pasilsėti. Pasidėjus jai savo krepšį ant suolo, tošinė pavirto, ir rupūžiokui su gegužiniu vabalu pavyko bendrom jėgom jos dangtelį pakelti. Palikę tad taboka apsivėlusias ir beveik nualpusias kumeldėles jų likimui, jie abu išsikrapštė lauk ir nuėjo savais keliais. Čirbienė buvo įsileidusi į perdaug svarbias kalbas, kad jai būtų atėję į galvą pažiūrėti, ką jos kaliniai veikia. Nuobarienė pasakojo, kad Seirijų Vaištariūtė apdavė jos sūnų.

— Ta senmergė, kur žmonės Tribilda vadina, — dėstė supykusi Nuobarienė. — Atsimeni, kaip kadais iš puikybės ji nežinojo nė kaip mankytis. Kai eina, būdavo, žvaigždes skaitydama, tai, rodos, kiaušinis, ant galvos padėtas, nenukristų. Labai jau gražia apšaukta buvo. Bernai pulkais paskui ją lakstė, nežiūrėdami net, kad ji tik urzdinės daržininkė. Bet ji nelabai į tuos bernus dar ir žiūrėjo. Ir kur žiūrės, kad pats vargonininkas ir felčeris akies nuo jos nenuleisdavo. Sako, kartą dėl jos jie vienas kitam net mėlynus akinius uždėję. Tik ir tie jai dar beveik per menki buvo. Didelis jie čia man daiktas, būdavo riečia nosį—nenoriu vargonų dumples mint arba blogo kraujo pripampusias to cirulninko dėles išmilžinėti.

Tik, taip besipuikindama nė nepamatė, kaip išėjo iš metų, o paskui ir visai paseno. Nosis pasidarė smaila kaip yla, paakiuose krepšiai pasikabino, suruko, pajuodo. Išsiskirstė ir bernai. Bet kai nuseno, pasiuto ištekėti. Kur eina, ten visiems pasakoja, kad nusibodo be vyro gyventi. Sako, kad nors šventai dienai vyras būtų! Tik kur jį gausi, jei net visas nuo kalvės suodžių juodas Šaltageležis į ją nė skersas nežiūri. Tad, kitaip vyro nepasigaudama, ta piktas diegas dabar griebiasi meilės žolelės.

(bus daugiau)

LIETUVIAI MICAMOLDE

DIRBANČIŲJŲ LIETUVIŲ PĖDSAKAIS

Į naująsias savo patalpas atsikėlusi, "Darbininko" redakcija atsirado kalmynystėje didžiulio radijo kondensatorių fabriko Micamold, kuris bene plačiausiai žinomas Didžiojo New Yorko lietuviams. Šis keturių aukštų, gana purvinos išvaizdos, fabrikui įprastos formos namas, šalia gausių įvairiai kalbančių darbininkų, suteikė darbo ir porai šimtų Didžiajame New Yorke apsigyvenusių lietuvių. Savo metu apie Micamoldą mūsų dirbančiųjų tarpe, ypač ieškant darbo, buvo kalbama kaip apie kažką nepasiekiamo, nes ir darbas čia nebuvo persunkus ir atlyginimai neblogi.

Jei apie žydus sakoma, kad jie vienas kitą traukia, tai šiuo atveju ir apie lietuvius galima būtų tai pasakyti. Ir taip prie keleto vietinių amerikiečių lietuvių, kurie čia dirbo nuo seniau, Micamolde išaugo didelė lietuvių dirbančiųjų šeima, daugiausia negu kuriame kitame fabrike subūrusi mūsų kultūrininkų, ir kt. buv. protinio darbo darbuotojų.

Seniausiai dirbantieji

Tarp gimtadienių ar kitokių šeimos sukakčių, kurios įprastiniu būdu fabrike darbininkų tarpe minimos bendrai, įteikiant kokių dovanėlių, šiemet ir baltaplaukė A. Bortkevičienė savo sukaktį prisiminė. Žinoma, jai iškilmių niekas nekėlė, nes ji nenorėjo ir sakė, kad tai maža sukaktis.

Vis dėlto fabrike dirbantiems lietuviams ji nebuvo maža. Tada paaiškėjo, kad jai jau suėjo treji metai, kai ji čia dirba. Po A. Bortkevičienės netrukus čia pradėjo dirbti ir V. Urbonavičiūtė. Jas tat galima būtų laikyti seniausiai dirbančiomis lietuvėmis tremtinėmis.

Vėliau čia lietuviai pasipylė kaip iš maišo. Br. Oniūnienė su vyru, Alksniniai, Kepalas su sūnum, V. Maželis, E. Putvytė, A. Macelis ir visa eilė kitų. Dar pernai rudenį, kai fabrike darbas ėjo pilnu garu, galėjai susidaryti įspūdį, jog, šalia ispanų, lietuvių čia yra daugiausia.

Čia yra visokių darbų...

Niekur kitur, kaip tik dirbdamas fabrike, gali įsijausti, kad joks darbas žmogaus nežemina. Čia yra visokių darbų ir visus juos dirbti galima, jei tik yra gera nuotaika. Štai, pavyzdžiui lotynistas Kepalas visą dieną praleidžia su šluota rankose. Jis porą kartų turi iššluoti viso aukšto grindis. Lietuviai žino, kas jis mums buvo ir yra, o visiškai nesvarbu, ką apie jį svetimtaučiai mano, nors tikrovėje ir anie, matydami lietuvių darbininkų jam pagarbą, jį vadina profesoriumi. Kapitonas V. Alksninis, vilkėdamas baltus trumpomis rankovėmis marškinėlius, kaista prie didžiulio katilo. Kai tik jis užplakatu: "Vote for UE — vote for me."

V. Mrozinskienė prie įėjimo į fabriką.

Svarų savo žodį lietuviai takuria savo katilą, tai kaip iš pragaro dūmų pasipila.

Lietuvoje savo profesijoje dirbusi gydytoja Kiaunienė čia visiškai nesijaudina, kad ji ne dantis čiupinėja, o iš popieriaus ir žeručio susuktus pailgus radijo kondensatorius. Aštuonių valandų darbui čia pritūpė ir daugelis ponių ir panelių, kurios tėviškėje gyveno patogiai, vyrų ir tėvų remiamos. Tai kas, kad reikia dirbti; svarbu, kad esi sveikas, o darbas nebaugina.

"Vote for me", sako Stalinas

Darbo unija, kuriai fabrikas priklausė ir kurią tik dabar jungtinėmis jėgomis pavyko pakeisti, buvo raudonųjų valdoma. Kovai prieš raudonuosius fabrike buvo susidaręs lietuvių antikomuinstinis frontas, talkininkavęs fabrike susidariusiam naujosios CIO unijos komiteto branduoliui.

Lietuviai ne tik buvo patys gražiai susiorganizavę, bet dalyvavo ir akcijoje prieš raudonuosius. Kai didžiausiame raudonosios unijos UE fabrike Emmerson vyko darbininkų pasisakymas, katrai unijai jie nori priklausyti, tenai dažnai lankėsi lietuviai. Balsavimo dieną fabriko kieme vaikščiojo Stalinu (tuo pačiu, kuris sveikino gen. MacArthurą) persirengęs Micamoldo lietuvis su plakatu: "Vote for UE — vote for me."

Svarų savo žodį lietuviai takuria savo katilą, tai kaip iš pragaro dūmų pasipila.

Lietuvoje savo profesijoje dirbusi gydytoja Kiaunienė čia visiškai nesijaudina, kad ji ne dantis čiupinėja, o iš popieriaus ir žeručio susuktus pailgus radijo kondensatorius. Aštuonių valandų darbui čia pritūpė ir daugelis ponių ir panelių, kurios tėviškėje gyveno patogiai, vyrų ir tėvų remiamos. Tai kas, kad reikia dirbti; svarbu, kad esi sveikas, o darbas nebaugina.

"Lietuvių tauta yra puiki!"

Geros lietuvių dienos, žinoma, daug parėjo nuo fabriko vadovybės nusistatymo lietuvių ir bendrai tremtinių atžvilgiu. Buvo metas, kada fabrikas visiškai nenorėjo žiūrėti į tremtinių pusę, o ir paskui jo nuomonė keitėsi tai vienon, tai kiton pusėn, nors jau buvo įsitikinęs, kad DP yra geri darbininkai.

Dabar padėtis tokia, jog ypač kariškus darbus dirbančių tremtinių kai kuriuose skyriuose yra nemažiau, kiek senųjų fabriko darbininkų. Tai parėjo svarbiausia nuo fabriko direktoriaus Di Giacomo, kuris pats yra italas ir, nors remia savo tautybės žmones, tai vis dėlto nėra priešiškai nusistatęs ir prieš lietuvius. Daug įtakos turi ir lietuvis bosas Jonas Andrews, kuris savajame aukšte išlaikė didžiausį lietuvių nuošimtį. Su juo, kaip radijo kondensatorių fabriko specialistu, fabriko vadovybė labai skaitosi. Simpatingas yra ketvirtojo aukšto bosas lenkas J. Pulikowski, kuris su savo darbininkų dalimi darbui tenai išsibaigus atkeltas į trečiąjį aukštą. Būdinga, kad jis, smarkiai redukuodamas dirbančiųjų skaičių atsikeldamas pasiėmė ir lietuvių.

Kadangi ilgiausį laiką fabrike tenka praleisti su prižiūrėtojais, nes jie darbą išduoda, tikrina ir priima užbaigtą, tai darbo smagumas daug pareina ir nuo jų. Viena labiausiai lietuviams artimų prižiūrėtojų yra austrų kilmės amerikietė Florence Knaus, šiame fabrike dirbanti jau 18 metų. Ją nekartą teko matyti lietuviškuose koncertuose, o birželio 16 d. ji, kantriai išklausiusi Carnegie Hall ilgų politinių kalbų, šala sėdėjusiai lietuvei tarė:

— Lietuvių tauta yra puiki tauta. Aš taip trokščiau, kad jūs galėtumėt grįžti į savo laisvus namus.

Kaip susikalbam?

Nors kitas ir nepadirbs darbo už tave, bet vistiek yra svarbu, kai aplinka, kurioje turi praleisti didžiumą savo laiko, būtų jauki. Su lenkais, ukrainais ir latviais tremtiniais, tokiais pat, kaip mes DP, einama išvien visais klausimais. Su jais lengviausia ir susikalbėti. Ir čia, kaip toje Vokitijoje, ta pat "bendrinė" vokiečių kalba.

Kiek sunkiau susikalbėti su ispanais, kurie tarp savęs kalbasi tik ispaniškai, o su lietuviais angliškai, nes lietuviai ispaniškai nemoka. Bet pamažu apsiprantama ir prie anglų kalbos, bent svarbumoje prie tų pagrindinių žodžių, kurie naudojami, kasdien tą patį darbą dirbant. Kai kurie, su lietuviais susidraugavę, ir lietuviškai mėgina vieną kitą žodį pramokti.

Yra tokia maža mergytė "Anne" vadinama. Bet ją lietuvės Onute pakrikštijo, ir ji džiaugiasi, kai ją šiuo vardu šauki. Moka ištarti "ačiū", "labas rytas" ir kt. Ir taip smagu pasidaro kartais, kai pagalvoji, kad šalia tavęs dirba žmogus, kuris, nors ir labai tau svetimas kalba ir kultūra, draugiškas yra ir pilnai tave supranta, kad šalia jo atsidūrei raudonojo viesulo iš savo gimtųjų namų išrautas.

—sn—

Skyriaus prižiūrėtoja Florence Knaus tikrina M. Virbickienės darbą.

LIETUVIAI PASAULYJE

KOLUMBIJA

Meno dienos Medelline

Karaliaus Mindaugo 700 m. krikšto jubiliejus Medelline paminėtas iškilmingai. Buvo suruošti net keli pasirodymai. Šventė pradėta iškilmingomis pamaldomis, kurios sutraukė daug žmonių. Progai pritaikytą pamokslą ispanų kalba pasakė didelis lietuvių bičiulis kan. Fel. Mejia.

Apžvalginė meno paroda

Ta pačia proga buvo surengta ir meno paroda, kurią globojo J. E. Antonio Samore, Šv. Tėvo nuncijus Kolumbijoje. Parodą tvarkė iš Bogotos atvykęs dail. J. Penčyla.

Įėjusiam iš karto buvo duota vaizdinga Lietuvos gyvenimo apžvalga ir truputis istorijos. Viena lenta vaizdavo bolševikų priespaudą, antra — Lietuvą Vytauto D. laikais, trečioji — nepriklausomybės laikais, ketvirtoji—kaimo vaizdai, dievdirbiai, knygnešiai ir t. t. Visur buvo paaiškinimai ispanų kalba.

Parodą puošė gražūs dail. E. Kulviečio lietuviški kryžiai, Jankauskaitės ir kitų ponių austos tautiškos juostos, R. Brazdžio odos išdirbiniai.

Dail. E. Kulvietis buvo išstatęs 20 paveikslų, tapytų jau Kolumbijoje. Tiek pat paveikslų išstatė ir dail. J. Penčyla (10 šaržų ir 10 aliejinės tapybos darbų). Parodoje su keliais darbais dalyvavo ir dail. O. Šadauskienė-Reisytė.

Koncertas

Birželio 24 d. teatro de Bellos Artes salėje įvyko Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertas, kuris sutraukė daug publikos. Malonu pastebėti, kad smuikininkas niekada neužmiršta ir lietuvių kompozitorių. Iz. Vasyliūnas šiuo metu profesoriauja Caucos universiteto muzikos mokykloje.

E. P.

ARGENTINA

Argentinos lietuvių gyvenimas kas kartą gyvėja. Rosario lietuviai jau seniai pirko nedidelį žemės sklypą (3460 kvadratinių metrų). Tame žemės plote turi iškilti Rosario Lietuvių Centro reikalingi pastatai. Pirmoje vietoje užsimota pastatyti parapijos namą su sale — laikina koplyčia. Mažai Rosario lietuvių kolonijai darbas milžiniškas, tačiau ji tikisi visų lietuvių pagalbos. Visą statybą veda Tėvai Marijonai, kurie ten sekmingai dirba lietuvių tarpe. Jie ir šaukiasi į visus lietuvius, kad paremtų jų darbus — lietuviško židinio statymą Argentinoje.

Pinigus prašo siųsti tiktai banko čekiais. (Geriausia pirkti "Cashiers Check".) Aukas siųsti šiuo adresu: Padres Marianos, Laprida 2785, Rosario, Santa Fe, ARGENTINA.

Nauji "Aidai"

"Aidų" 6 nr., dėl spaustuvės persitvarkymo kiek pasivėlinęs, talpina šiuos straipsnius: **V. Vaitiekūnas** — Pijaus XI socialinė doktrina; **J. Aistis** — Apie laiką ir žmones — Poesis et veritas; **Zenonas Ivinskis—Merkelis Giedraitis**; prof. **Vl. Šilkarskis** — Rytų Newmanas.

Dailiosios literatūros puslapiuose randame: Kazio Bradūno — Mažąsias Balades; **Vinco Kazoko** ir **J. Janavičiaus** eiles; **Antano Tulio** — Kumberlando kalnuose.

Kūrybos pasaulyje randame literatūros, knygų, žurnalų, religinio bei visuomeninio gyvenimo apžvalgas.

Numeris iliustruotas Rafaelio, Hanna Dallos, E. Docienės, T. Valiaus, J. Bakio kūriniais. Viršelį puošia Leonardo da Vinci paveikslo detalė.

Šis numeris gerame popieriuje gražiai atspaustas naujoje "Darbininko" spaustuvėje Brooklyne. Kitas "Aidų" numeris išeis po vasaros atostogų rugsėjo pradžioje.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Šatrijos Ragana — SENAME DVARE, — apysaka, III leidimas. Išleido Baltija Toronte, 1951 m., 178 psl., viršelis Viktoro Bričkaus. Kaina nepažymėta.

Vincas Ramonas — DULKĖS RAUDONAM SAULĖLEIDY — romanas. Išleido LKSD Liet. Knygos Klubas Chicagoje 1951 m., 396 psl., kaina 3 dol. Viršelis dail. V. K. Jonyno.

K. B. Kraučiūnas — IŠ DŪMINĖS LŪŠNELĖS — eilėraščiai. Išleido pats autorius, bičiulių paremtas, 1951 m. New Yorke, 124 psl., kaina nepažymėta.

Australija atsiliepia apie "Darbininką"

"Darbininkas" keliauja į daugelį kraštų. Jis pasiekia ir Australiją. Iš ten "Australijos Lietuvio" redaktorius—J. Glušauskas — mums rašo:

"Džiugu pažymėti, kad sujungus tris laikraščius, naujasis "Darbininkas" yra tikrai nepalyginamai puikesnis tiek apimties, tiek turinio atžvilgiu. Neabejotinas spaudos laimėjimas — vietoj kelių silpnų turėti vieną stiprų.

Linkėdamas Jums geriausios sekmės spaudos darbe, lieku

Nuoširdžiausiai Jūsų

J. Glušauskas,
"Australijos Lietuvio"
Redaktorius

Rerum novarum — teigiama socialinė programa

KAZYS MAŽUTIS

Technikai stiprėjant ir išsiplėčiant, atsirado milžiniški prekybos ir pramonės centrai. Miestuose gyventojų skaičius smarkiai pakilo, atsirado didmiesčiai. Susidarė naujos gyvenimo sąlygos.

"Pramonės pakilimas ir technikos pažanga, visuomeninių santykių tarp gamintojų ir darbininkų pakitėjimas, mažumos rankose turto per gausus sutelkimas, daugumos neturtas. dorovės smukimas, visa tai, — sako **pop. Leonas XIII,** — iš tikrųjų sukėlė kovą." Popiežių Enciklikos, psl. 165).

Tas gyvenimas naujose sąlygose iškėlė eilę klausimų ir sunkumų ir laukė autoritetingo žodžio, kuris nurodytų tikrus kelius ir nušviestų "dėsnius, kurių pagalba, laikantis tiesos ir lygybės, būtų galima pašalinti socialinę kovą" (Encikl., p. 166). Taigi reikalą svarstyti darbininkų klausimą iškėlė naujos visuomeninio ir ūkinio gyvenimo sąlygos.

Tas autoritetingas žodis ir buvo enciklika **Rerum novarum.** Ji patiekia ne vien tik kritiką, kitų teorijų paneigimą ar pasmerkimą. Ji nurodo kelius socialiniems klausimams ir naujose gyvenimo sąlygose spręsti, pateikdama pozityvią programą. Pop. Pijus XI vadina ją **Magna Charta.** Ji askleidžia daug dalykų, kurie buvo ano laiko žmonėms, visai nauji, nors pagrinde yra tai tiesos, paskelbtos Evangelijose, o Bažnyčios skelbiamos nuo pat pirmųjų šimtmečių. Bažnyčia visada skelbia, pav., kad ir paprasčiausias darbininkas yra tikras ir pilnas žmogus, kad ir jis turi teisių, kurių nevalia pažeisti, tačiau pinigo ir mašinos dievinimo laikotarpyje buvo tai kažkas visai naujo. Todėl suprasime pop. Pijaus XI žodžius, kur jis sako, kad Leono XII enciklika Rerum novarum **"ištikrųjų taip drąsiai triuškino liberalizmo stabus, kad nebesilaikė jokie įsisenėję prietarai ir rodė daug kam neįtikimas perspektyvas taip, kad žmonės, labiau prisirišę prie praeities, niekino tą naują socialinę filosofiją; bailios dvasios bijojo kilti į tokias aukštybes, o kiti, stebėdamiesi tuo šviesiu idealu, laikė ji chimerišku, kurio įgyvendinimo esą galima trokšti, bet ne tikėtis." (Encikl., p. 260-261).** Mūsų laikų darbininkui svarbu pažinti įvairias buvusias ir esamas klaidas, bet dar svarbiau yra pažinti **pozityvią** socialinę Kat. Bažnyčios doktriną taip, kaip ji yra skelbiama socialinėse enciklikose ir kituose popiežių nurodymuose.

RAUDONŲJŲ GODUMAS

(Atkelta iš 5 p.)

uolumas yra aklas, viską naikinantis, fanatiškas. Jis auga kaip ugnies liepsna, kaip tvanas, rodos, pats iš savęs maitindamasis ir viską naikindamas, žudydamas, griaudamas. Raudonasis tvanas yra šiurpesnis net už šiurpųjį Ku Kluks-Klaną. Šiojo vyrai darydami naikinimo darbą bent kaukes dėvi. Komunizmo "karžygiai" be kaukių net į tarptautinius suvažiavimus vyksta. Mat, jie ne save, bet piktus darbus apdengia gerumo kaukėmis. Kai iš namų išplėšia ramią ūkininko šeimą ir tremia į pražūtį, tai visiems skelbia, kad siunčia "atostogoms" į sveikesnes kurorto vietas.

Krikščionybė aukojasi, puošiasi kankiniais, gėrisi gerais darbais, dorais laimėjimais. Raudonųjų uolumas yra lyg viską triuškinantis, bet atbulinis bėgis. Jis, tiesa, stiprus, bet be galo žiaurus. Jis negina skaistumo, kaip kankinė Goretti. Jis neslaugo raupsuotųjų, kaip tėvas Damien. Jis nešelpia pabėgėlių, bet juos naikina. Jis nestato prieglaudų, bet jas griauna. Jis negerbia šventųjų, bet juos žudo ir tuo didžiuojasi.

Vienas iš baisiausiųjų raudonojo uolumo nusikaltimų yra tas, kad jis nekelia žmonijos į gėrį, bet stumia į purvą, nepašvenčia, bet verčia į velnią. Kieno tai darbai, mums nesunku suprasti. Velnias mus niekada nesuklaidins, nes mes seniai girdėjome įspėjimą: "Iš jų vaisių pažinsite juos." O apie jų vaisius mes turime gerų liūdininkų, kurie savo akimis matė ir pasmerkė jų darbus. Kiti net paragavo jų valdinės duonos ir kaip nuo geriausių vaistų pagijo, jei bent kiek ir buvo jutę raudonajam uolumui pritarimo. Dabar jau jokios geležinės uždangos negali paslėpti piktų jų darbų.

Gervė

LIETUVIŲ SUSIARTINIMO ŠVENTĖ - PIKNIKAS

LIEPOS 29 DIENĄ, PUTNAM, CONN.
Nekalto Prasidėjimo Vienuolyno Sodyboje

Šventės programa:
11:00 val. Mišios, Pamokslas, Procesija
1:00 val. Pietūs ir Pramogos
5:00 val. Mergaičių ir Berniukų stovyklų pasirodymai

KVIEČIAME IR LAUKIAME!

KŪRYBOS PRIEDAS

REPREZENTACIJA IR KASDIENINĖ DUONA

ST. LEINYS

Nežinia kaip atsitiko, kad mes įsikibom reprezentacijos. Tai pasidarė kaip koks troškulys arba amžinas drebėjimas, kad tik neapsijuoktumėm, kad tik nepadarytumėm ne taip. Atrodo, lyg būtumėm kumečio vaikai pirmą sykį nuėję į dvaro rūmus. Ir atsitinka, kad gyventi ir rimto darbo dirbti lyg ir nebebūtų nei kur, nei kada, nes viską, ir laiką ir energiją, atima reprezentavimasis. O gerai reprezentuoti vėl yra būti visur pirmuoju, stebinti visus, būti gaidžiu, dedančiu strauso kiaušinius.

Ne vieną sykį teko girdėti rimtus ponus kalbant ir svarstant, ar turime rašytojų, kurie užsieny galėtų reprezentuoti mūsų literatūrą, ir vis rasta, kad neturime: vienas nepakankamai modernus, palyginus su užsienio madniausiais, kitas sukūręs charakterius su ydom, kurias užsienis tuoj prisegsiąs visai tautai, dar kitam trūksta moralumo, o vėl kitas kalba apie aktualias problemas ne taip, kaip užsieny. Vadinasi, reprezentuoti nėra kam, reikia paklausti, gal atsiras. Gal pabers kas iš debesų būrį reprezentantų, ir mes iš karto nustebinsime pasaulį, parodysim, ir kaip rašyti, ir ką rašyti. Bet tada taip ir išlenda, kaip yla iš maišo, visiškai paprastas ir nuoseklus klausimas: ar mes turime savo literatūrą, ar turime bent vieną rašytoją? Turbūt, kad ne, jeigu nėra ką duoti kitiems paskaityti.

Bet išmaningi ponai priešinasi. Sako: turime. Ir aš sakau, kad turime, bet visą reikalą gadina reprezentacija. Nereikia jos! Mest per langą ją!

Juk mėginom. Maždauk prieš porą metų buvo mėginta reprezentuoti mūsų literatūrą su V. Krėvės Gilše ir niekas neišėjo, o jeigu būtų nereprezentuota, o galvota paprastai literatūriškai ir žmoniškai, būtų pradėta to paties V. Krėvės Silkėmis, Antanuko rytu, būtų tikriausiai reikalas buvęs visiškai kitoks.

Kiekviena tauta turi labai gražių dalykų, kurie yra brangenybė tik jai. Kiti gali tuo pasistebėti, gali prie to stabtelėti, kai juos atvesi ir rodysi, bet neįsidės į širdį. Tokie mums yra mūsų pakelės kryžiai, mūsų audimai, mūsų Krėvė su Dainavos padavimais, bet tik mums. Kitiems jie gali būti įdomi egzotika, bet ne visuotinio vartojimo ir naudojimo daiktas. Šitie dalykai gali reprezentuoti, bet netinka eksportui.

Eksportavom kad ir sviestą, ir bekoną, ir kiaušinius, jie davė mūsų kraštui daug ir net reprezentaciniu atžvilgiu, bet svarbiausia: leido mums gyventi, tvirtino mūsų ūkį.

Labai prašau neįsižeisti rašytojų ir literatūros gerbėjų, jeigu pasakysiu, kad mūsų literatūrai reikia ieškoti tų pačių kelių, kurie buvo rasti žemės ir darbščių rankų išaugintoms gėrybėms. Reikia ieškoti rinkos, reikia mėginti parduoti, mėginti eksportuoti. Ir eksportui duoti ne tą, kas mums taip miela, bet tą, kas bus miela kitiems. Ne už margaraštes juostas juk milijonus krašto ūkiui gavom, bet už paprasčiausias kiaules.

Vidutiniškai pasisekęs knygos eksportas sustiprins ekonomiškai patį rašytoją, įgalins jį rimčiau atsidėti savo darbui, pakels ir literatūros lygmenį. Nes ir didžiausiam talentui reikia tų paprastų dalykų, tarp kurių jis įspraustas: reikia duonos sau ir šeimai, reikia laiko. Svarbiausia: reikia laiko. Juk raidė po raidės, žodis po žodžio, mintis po minties sudaigstyti trijų keturių šimtų puslapių knygą daug valandų reikia. Ir geriausiam, ir greičiausiam talentui, atrodo, turi reikėti tam apie tūkstantį valandų. Tai jeigu žmogus dirba fabrike, ir jeigu jis tegali tik prabėgom prišokti prie stalo, kada tą tūkstantį valandų jam surinkti? Ir kokia darbo perspektyva, jeigu nuo pirmo knygos puslapio ligi paskutinio reikia išsitempti per dvejis trejis metus. Nežinau, kaip galėčiau galvoj išlaikyti knygos mintį, jeigu reikėtų tokį ilgą laiką po truputį ją skaityti. Ir tai man, skaitytojui, kuris iš knygos tik pasirenka, kaip tada reikia ištverti autoriui ir dėlioti tą patį po trupinėlį, kai pro šalį bėga ir laikas, ir žmonės, ir įvykiai, ir idėjos. Eksportas nuo tos bėdos galėtų išgelbėti ar bent pagelbėti.

Bet ir apie eksportą kalbėdami, nukalbam į šalį: girdi, knyga tuoj turi surinkti milijoninį tiražą, autorių ir tarpininką gulbės piene išmaudyti. Tai nelaiminga reprezentacinės ligos atžala. Vieno rašytojo pakalbintas žmogus, kuris gal ir galėtų versti, pasakė: "Jeigu matyčiau, kad man iš to bus bent penkiasdešimt tūkstančių, mėginčiau. Šiame krašte vertėjas be tiek nė plunksnos į rankas neima". Ir tą sako žmogus, uždirbąs vos apie 4000 per metus.

O mums reikėtų tik vieno visose JAV pasišovėlio, kuris pamėgintų kartu ir versti ir pabūti agentu, palandytų gerose leidyklose, kuriose geresnės knygos irgi ne kasdieninis reikalas, ir apsispręstų laukti ne dešimtatūkstatinės sumos, bet kuklių kelių tūkstantėlių pasidalinti lygiom su autorium, tikrai kas nors išeitų. Gal išeitų ir labai daug, bet pradėti reikia ir dėl mažo. Dėl sienos perėjimo. Tik kas mums tokį žmogų suras?

V. DABUŽINSKIS — BAŽNYTĖLĖ LIETUVOJE

Lietuva švedų enciklopedijoje

Daugelis kitų tautų naujos enciklopedijų laidos įsitraukė Lietuvą. Neturėdamos pakankamai žinių, tinkamų žmonių, šios enciklopedijos, rašydamos apie Lietuvą, įvėlė didelių klaidų. Taip ir naujoji Anglijos enciklopedija, "Enciclopedia Britanica', apie Lietuvą prirašė visokiausių nesąmonių. Tačiau nė vienas mūsų rašto ir mokslų vyrų neužbėgo toms klaidoms už akių.

Išsibarstę mūsų intelektualai po svetimas šalis, į šitą reikalą pažiūrėjo rimtai. Jų dėka naujose enciklopedijų laidose atsirado tikslių ir gerų straipsnių apie Lietuvą. Šveicarų leidžiamoje enciklopedijoje talkininkauja prof. Juozas Eretas. Jis, gimęs ir augęs Šveicarijoje, vėliau pritapęs prie Lietuvos ir ją giliai pamilęs, visus lietuviškuosius reikalus aprašė su didele meile ir simpatija.

Į italų katalikų enciklopediją bendradarbiu pakviestas prof. Zenonas Ivinskis; į pasaulinę teatro enciklopediją, leidžiamą taip pat Italijoje, aktorius Stasys Pilka.

Daug nesusipratimų būtų įvykę ir su naująja švedų enciklopedija, jeigu ne **Juozas Lingis,** kuris gyvena Stockholme. Enciklopedijos redakcija, pasitalkininkavusi vieną švedą ir latvių rašytoją lietuviškiems reikalams, pačiais geriausiais mūsų rašytojais paskelbė Daukšą ir Rapagelionį, o pačiu įtakingiausiu Lietuvos laikraščiu "Memeler Dampfboot" (!). Rašydami apie Lietuvos istoriją, visai neužsimena Vytauto, net jo vardo, bet Gustavą II ir Karolį XII, kurie bastėsi po Lietuvą kariaudami, plačiai sušlovina.

Juozas Lingis, perpykęs už tokias neteisybes, skelbiamas švedų enciklopedijoje, išsikoliojo su vyriausiu redaktoriumi ir savo pasiekė. Paskutiniu momentu kai kuriuos skyrelius, kuriuos leido redakcija, pataisė. Dabar literatūros skyriuje sutinkami ir K. Donelaitis, ir naujosios literatūros atstovai (K. Bradūnas).

Juozo Lingio pastangomis enciklopedijoje ištaisyti ir kiti lietuviški vardai bei jų tarimas. Jo rūpesčiu enciklopedijoje įvesta net naujas skyrius — liaudies kultūra, kurį redaguoja prof. Sigrid Svensson. Apie lietuviškąją liaudies kultūrą Juozas Lingis parašė plačiai ir išsamiai, net tris kartus daugiau už latvius ir estus. Prof. Svensson specialiai padėkojo Juozui Lingiui už tokį aktyvų bendradarbiavimą.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Juozas Lingis, gyvenąs Švedijoje, Stockholme, priklauso Švedų Etnologijos Draugijai, yra net jos revizijos komsijos narys. Pernai pakvietė jį Švedijos Muziejininkų Sąjunga būti jos tikruoju nariu. Taip pat Juozas Lingis priklauso ir Švedų Katalikų Akademijai. Šiuo metu jis tvarko Švedijos Valstybinius Karo Laivyno istorinius rinkinius. Tai pats pirmasis tarnautojas šitose pareigos.

• Barbara Darlys pakviesta Chicagon dainuoti Moniuškos operoje "Halka", kuri bus pastatyta spalio 21 d. Opera House. Operai vadovauti pakviestas dr. Walter Grigaitis.

• New Yorke 46th St. Ad. Galleries vykstančioje metinėje knygų viršelių parodoje yra išstatytas Pr. Lapės "Night without Stars" knygos viršelis. Ši knyga yra išleista šiais metais New Yorke. Kartu parodoje yra pavaizduota knygos viršelių raida metų bėgyje. Be to, išleistas skoningas parodos katalogas.

• Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje sudarė savišalpos fondą, iš kurio pagal išgales bus šelpiami nepajėgią sau uždirbti pragyvenimui draugijos nariai. Metinis nario mokestis fondui 2 dol.

• Henrikas Nagys išleidžia naują eilėraščių rinkinį "Saulės laikrodžiai". Rinkinį iliustravo Telesforas Valius, leidžia LKSD Liet. Knygos Klubas.

• Al. Kučiūnas ir Al. Dičiūtė lapkričio 24 d. Chicagoje rengia operų ištraukų koncertą su vaidinimais.

• Izidorius Vasyliūnas birželio 24 d. koncertavo Medelline Bellas Artes teatre. Programoje šalia klasikinės muzikos buvo išpildyti ir lietuvių kompozitorių kūriniai: J. Gaidelio — Lietuviškas šokis ir K. Banaičio — Vandens lelija.

• Medelline, Kolumbijoje, įvyko dailės paroda, kurią tvarkė iš Bogotos atvykę dailininkai: Kulvietis ir Penčyla. Parodoje taip pat buvo ir liaudies meno skyrius.

• Australijoje, Melburne, Karaliaus Mindaugo institutas dirba sekmadieniais. Nuo gegužės 25 d. iki lapkričio 25 d. paskelbta 12 paskaitų, kurias skaito P. V. Raulinaitis, A. Zembribas - Zubras, A. Vaičaitis, J. Kalpokas, B. Zumeris, A. Krausas, kun. P. Vaseris ir S. Balčiūnas.

• Juozas Būga, Chicagoj gyvenantis tautosakininkas, per pusantrų metų surinko apie 6,000 dainų ir keliasdešimt tūkstančių smulkiosios tautosakos. 4,000 dainų melodijų užrašė fonografu į juosteles.

ŽVILGSNIŲ PROZA

Dar Vokietijoje, Kasselio lietuvių stovykloje, susibūrė keturių drąsių ir gabių vyrų kolektyvas ir pasiryžo į lietuviškos kūrybos kelią išeiti originaliu būdu. Jie išleido keturis numerius rotatoriumi spausdinto žurnalo "Žvilgsniai" ir trejetą atskirų leidinių. Šiais metais "Gabija" Brooklyne vėl išleido tų pačių autorių atskirą, jau spaustuvėje spausdintą, knygą "Proza". Tai jau antroji tokio pat pavadinimo knyga. "Žvilgsnių" kolektyvo dalyviai ir šios knygos autoriai yra: Algirdas Landsbergis, Adolfas Mekas, Jonas Mekas ir dail. L. Adamkevičius - Leonas Lėtas. Nors šie autoriai eina bendru "Žvilgsnių" kolektyvo vardu ir visi stengiasi ir formos ir turinio atžvilgiu būti originalūs mūsų literatūros gyvenime, tačiau jie kiekvienas eina savu keliu, ir apie jų kiekvieną reikia kalbėti atskirai.

Algirdas Landsbergis minimoje knygoje išspausdino du dalyku: "Karveliai virš stogų" ir "Žmogus koridoriaus gale." Pirmajame kūrinyje mėgina pagauti chaotiškas nuotaikas jaunuolio, pakliuvusio į Amerikos didmiestį ir pasiklystančio savo jausmų raizginyje. Reikia pripažinti, kad ekspresionistinėmis priemonėmis autorius sudaro įtikinantį vaizdą ir pasąmonės reiškinius pagauna gana vykusiai. Antrasis kūrinys jau turi perdaug fantastinio elemento ir atrodo, kad realistinis priėjimas prie vaizduojamojo pasaulio yra dar nesuderintas su tuo pasakiškuoju elementu, kuris čia gal turi ir kiek simbolinės reikšmės. Iš viso, palyginus su pirmojoje "Prozos" knygoje išspausdintu šio autoriaus kūriniu, jaučiama žymi pažanga ir turinyje ir formoje.

Stipriausiai užsirekomendavęs šio kolektyvo dalyvis yra Adolfas Mekas. Dėl jo literatūrinio talento jau netenka ginčytis. Jis savo lyrišku žvilgsniu įžvelgia gilesnius sielos reiškinius ir ieško jų prasmės. Jeigu šioje knygoje įdėtasis kūrinys "Mergina ir Grohn'o vėjas" yra dar paviršutiniškas ir gerokai ištęstas tam tikros vidaus nuotaikos pavaizdavimas, tai jau trys "Trilogijos" fragmentai mus įveda į tikrus pasąmonės labirintus, kuriuose ryškiais šviesos bruožais sušvinta gal dar vaikystėje ir jaunuolio amžiuje išgyventi lietuviško kaimo vaizdai ir prisiminimai. Bet jie liejasi chaotiškai ir pinasi į neišardomą pynę su didžiaisiais pasaulio sukrėtimais, o jų susipynimo rezultatas — naujas žmogus: kenčiąs ir tragiškas, pasijuntąs biauriojo ančiuko vaidmenyje ir pasiilgęs gyvos alksnio žievės kartumo savo burnoje (gyvosios tėviškės simbolis). A. Meko stiliaus priemonės yra kondensuotos ir originalios. Atrodo, kad autorius jau yra praėjęs formalinių bandymų kelią ir jau pakankamai subrendęs savo kūrybinei jėga. Apie tai kalba ir jo anksčiau išleistas atskiras leidinys "Une reverence", bet labiausiai šios knygos "Trilogija".

Jonas Mekas taip pat jau turi savo veidą. Šioje knygoje jis duoda du rėminio pobūdžio beletristinius dalykėlius. Juose abiejuose simbolistinėmis priemonėmis mėginama paanalizuoti pasąmonės reiškiniai ir surasti jų prasmė. "Fete de Roses" vaizduoja vieną išviršinį nuotykį ir su juo susijusius pasąmonio reiškinius, kurie pakeičia jau pačią žmogaus psichikos esmę. Čia išlaikytas šaltas epinis pasakojimo tonas ir vartojamos realistinės vaizdavimo priemonės. "Etiude" J. Mekas yra artimas savo brolio Adolfo lyriškumui. Haydeno simfonijos fone autorius įsivaizduoja gyvenimo reiškinius, kurių paskutinis taškas yra mirtis. Beletristinėje formoje juntamas lengvas filofinis atspalvis. Ir savo prozos dalykėliais, ir atskirai išleistomis "Semeniškių idilėmis" Jonas Mekas yra jau užsitarnavęs dėmesio mūsų literatūroje.

Tačiau dar grynų formalistinių eksperimentų srityje tebėra Leonas Lėtas. Kraštutinis simbolizmas, kuris yra paneigęs žodžio prasmę, o pripažįsta tik muzikinį žodžio elementą, yra pavergęs šio autoriaus dėmesį. Iššifravęs sakinio reikšmę, be abejonės, rasi ten ir gilesnės prasmės. Bet tokia kūryba, kur reikalingas sakinio šifravimas, dar nėra literatūros kūryba. Pagrindinis žodžio elementas yra jo prasmė. Kai šis elementas paneigiamas, tai nebelieka nė literatūros. Be to, šitokia maniera nėra nė joks naujas dalykas: V. Europoje jis jau seniai išgyventas ir užmirštas.

Knygą išleido "GABIJA" Brooklyne, 1951 metais, 128 psl., kaina 1,25 dol.

Pr. Naujokaitis

Leonardas Andriekus

IRONIJA

Rodos, būčiau baisią nuodėmę padaręs,
Graužė sąžinė kasdien skaudžiau,
Kai tuo tarpu, besiklausydamas, kaip ūžia marios,
Vakare iš lizdo paukštį išbaidžiau.

Smarkiai, kaip strėlė, jisai į tamsą šovė —
Sudejavo sunkiai sužeista naktis —
Mušės aidas prieš Atlanto šaltą srovę
Į plačiai atvertas prapulties žiotis.

Išbaidytas paukštis pagaliau pragydo
Pilnu skausmo, pilnu gailesio balsu,
Ir sumenko begalinis marių dydis
Prieš lašelį rytmečio rasų.

VAIDUOKLIS

Šį vakarą vaiduoklis beldėsi į langą,
O žvaigždės taip liūdnai žiūrėjo iš dangaus —
Tai jis dabar mane tik vienas ir belanko,
Pats nežinodamas, kur naktį prisiglaust.

Įšėlęs rytvėjis nugriovė seną jaują,
Beliko kluono vidury suvirtę spragilai,
Ir nekaltai pralietas partizanų kraujas
Į rudenio saulėlydžius įsisunkė giliai.

Vaiduoklis žino, kad nedegsiu vaško žvakės,
Nejudinsiu šermukšnio magiškos lazdos.
Galės žibėti tamsoje tos žalios akys
Iki vidurnakčio, iki gaidžiai giedos...

Ak, nepradėt smarkių grumtynių jis atėjo —
Šį vakarą gi mes abu tokie silpni —
Jis leidosi nuo Varduvos krantų prieš vėją
Pranešti man, kaip gluosniai verkiai vandeny.

PASKUTINIO BAROKINIO TAPYTOJO PARODA

Tiepolo piešinys rezidencijos rūmams Wuerterburge, Vokietijoje

Šiuo metu turistai, kurie lankosi Italijoj, turi progą Venecijoj pamatyti parodą vieno didžiųjų italų tapytojų, kurių eilė prasidėjo renesanso laikais su garsiuoju Leonardu da Vinci. Tasai paskutinis didysis italų ir drauge barokinis tapytojas buvo **G. B. Tiepolo,** gimęs 1698 metais.

Tiepolo pirmiausia pagarsėjo Venecijos apylinkėse, tačiau neužilgo jo talento garbė ėmė sklisti po visą XVIII-jo amžiaus Europą. Didesni ir mažesni Europos kraštų valdovai ėmė kviestis Tiepolo savo palocių paveikslais puošti, kiti jo paveikslų norėjo įsigyti bent pavieniui. Todėl jo dekoratyvinių ansamblių dar šiandien yra Madride (Ispanijoj), Wurzburge (Vokietijoj) ir kitur, nes Tiepolo, kaip italų Rafaelis, Tintoretto, Veronese, buvo žymus dekoratorius, sieninių paveikslų tapytojas. Nešiojamieji jo paveikslai yra dar plačiau pasklidę po Europą, o nemažas jų skaičius yra pasiekęs ir Jungtines Amerikos Valstybes.

Per šimtą metų, nuo 1770 iki 1870 m., t. y. klasicizmo, romantizmo ir realizmo laikais, Tiepolo buvo beveik užmirštas. Jo, kaip ir ispanų tapytojo Fr. Goya, garsas atgijo su impresionistinės tapybos iškilimu. Impresionistai Tiepolo ir Goya matė savo pirmatakus ir jų paveiksluose — savo koloristinių teorijų patvirtinimą. Nuo tada Tiepolo priskiriamas ne tik prie pačių didžiųjų italų tapytojų, bet taip pat prie pasaulinės reikšmės genijų, kurie turėjo lengvos išraiškos ir spalvingumo nepalyginamą dovaną.

Kad Tiepolo yra tapęs pasaulinės reikšmės, tai kaip tik atskleidžia šių metų jo paroda Venecijoj. Į čia kūriniai suplaukė ne tik iš Wiesbadeno, Wurzburgo (Vokietijos), iš Helsinki (Suomijos), iš Stockholmo (Švedijos), bet ir iš Montreal (Kanados) ir iš New Yorko, Bostono, Chicagos, Washingtono, Detroito, Baltimorės, Los Angeles. Pažymėtina, kad 25 žymius Tiepolo paveikslus į parodą nusiuntė vien JAV. Tuo tarpu Sovietų Sąjunga, kuri kelius Tiepolo paveikslus yra po karo pasisavinusi iš Dresdeno galerijos, parodai nedavė išstatyti nė vieno paveikslo. Nesvietiškas to plėšiko šykštumas!

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Nuo liepos 1 d. yra panaikintas vienkartinis Darbininko siuntinėjimas. Todėl, kurie gaudavo tik antradienio ar penktadienio laidą, dabar gaus **du kartu savaitėje.**

Administracija

• **Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis** buvo pakviestas Prancūzijos generalinio konsulo JAV Francois Biere, dalyvauti Prancūzijos Tautinės Dienos paminėjimo pobūvyje.

• **Dr. P. Padalskis,** nuo 1948 m. dėstąs Detroito universitette ekonominius mokslus, per paskutinius 6 mėn. turėjo 27 pranešimus amerikiečiams. Jo auditoriją sudaro karininkija, prekybininkai, inžinieriai, žurnalistai, studentai, žymūs amerikiečių klubai ir sambūriai. Temos bolševikinis pavojus visokeriopais atvejais. Jo paskaitos kelia didelį amerikiečių susidomėjimą, o Detroito spauda jo veiklą yra pavadinusi "Vieno žmogaus karu prieš bolševizmą."

• **Čkininko Matusevičiaus** iš Pennsylvania, ir dar vienos lietuvės savininkės arkliai Rngtown, Paj, arklių parodoje šiemet laimėjo aukščiausias dovanas.

• **Dr. Janina Savickaitė-Snieškienė,** Lietuvoje baigusi Kauno Vytauto Didžiojo Universitete odontologijos skyrių, baigė ir New York University of Dentistery, įgydama Doctor of Dental Surgery laipsnį, ir pagal universiteto pasiūlymą lieka tenai asistente, pradėdama dirbti nuo š. m. rugsėjo 1 d.

• **Vasiliauskaitė - Ignaitienė,** dantų gydytoja, gyvenusi Kanadoje, Montrealyje, ir buvusi tenai žymi visuomenininkė, pagaliau galėjo atsikelti į JAV pas vyrą Andrių Ignaitį, kuris neseniai turėjo sunkią operaciją.

• **Adv. A. Dabšio** iniciatyva, Los Angeles, Calif. įsteigta lietuvių teisininkų draugija, kurion įstojo visi tenai gyvenantieji teisininkai — 15 asmenų.

SHENANDOAH, PA.

Praeitą visą žiemą kietųjų anglių kasyklos tedirbo tik dvi ar tris dienas per savaitę. Už tai daug žmonių persikėlė į didmiesčius, kur jie gerai užsidirba.

Pradedant liepos pirma diena darbininkai turėjo dešimts dienų atostogas. Po atostogų kaysklos dirbo keturia dienas savaitėje. Tikimasi, kad darbai ateity eis geriau. Jaunimas eina į kariuomenę arba kraustosi į miestus, jieškodamas darbų.

Vasaros mokykla

Liepos pirmą savaitę šv. Jurgio lietuvių parapijos vasaros mokykla pradėjo veikti. Mokyklą veda seselės kazimietėrės. Pamokos vyksta rytais, nuo devintos iki dvyliktos valandos. Vaikai yra mokomi tikybos, lietuvių kalbos ir rašybos. Mokyklą lanko viešų mokyklų vaikai.

Shenandoaryje lietuvių vasaros mokykla veikia nuo 1934 metų. Visas mokslas yra nemokamai. Iš tolimesnių vietovių parapijos automobilius vaikus atveža į pamokas ir paskui juos parveža namo. Šiais metai vasaros mokyklą lanko virš penkios dešimts vaikų.

Buvo laikai kada Shenandoryje lietuviai turėjo virš dvidešimts mokytojų viešose mokyklose. Dabar dar randasi apie dešimts. Vieni patys atsisakė ir išvyko kitur, o kiti dėl įvairių priežasčių buvo atleisti.

Šį pavasarį iš mokytojų pareigų pasitraukė Edv. Katalinas.

CLEVELAND, OHIO

Čiurlioniečių šeima didėja.

Juozas ir Aldona Stempužiai susilaukė sūnaus. Motina ir sūnus jaučiasi gerai. J. Stempužis yra Čiurlionio ansamblio pirmininkas.

Mirė

Vincas Meškūnas. Liko liūdinti žmona Rožė, duktė Izabelė, sesuo ir brolis. Palaidotas iš šv. Jurgio bažnyčios Kalvarijos kapinėse.

Antanas Traška. Paliko žmoną Mariją, dukterį ir du sūnus. Palaidotas iš šv. Jurgio b-čios Kalvarijos kapinėse.

Padėka

Reišiku nuoširdžią padėką dr. K. Pautieniui už operaciją ir rūpestingą gydymą, giminėms ir draugams lankiusiems mane ligoninėje ir namuose, o taip pat už gėles ir dovanas. **M. Drosutis**

Moterų sąjungos 36 kuopa turės kortavimo vakarą Liepos - July 28 d. šeštadienį 7 val. vakare Ciceneinės namuose — 17614 Harland Ave. prie Lake Shore. Pelnas eis naujos bažnyčios altoriui įrengti. **Stasė Greičienė**

• **Liudvikas Miskevičius** iš Mahanoy City, Pa., žuvo Korejos kare. Jo motina gavo pranešimą, kad sūnaus lavonas parvežamas palaidoti namo.

• **Lietuviai muzkos menininkai** numato suruošti operos ištraukų vakarą lietuvių kalba. Minimam paruošimui jau daromi kostiumai ir dekoracijos. Režisuoja operos solistė A. Dičiūtė ir dirigentu numatomas A. Kučiūnas. Vakaras įvyksta Chicagoje lapkričio 24 d.

Worcester, Mass.

Nuotaikingas piknikas

Praeitą sekmadienį liepos 15 d. gražiame Maironio parke įvyko šv. Kazimiero parapijos piknikas.

Puikus oras, gausus dalyvių ir svečiu skaičius, perdėm lietuviška nuotaika: ir seni ir jauni, ir vietiniai ir naujai atvykusieji sudarė tarsi vieną lietuvišką šeimą.

Nuotaiką dar labiau stiprino ssvečių sveikinimai, o ypač jau gerai worcesteriečiams žinomo gerb. prof. K. Cirtauto ugninga, patriotiška kalba. "Mūsų pavergtoji tauta ir kenčiančioji Lietuva dieną ir naktį privalo pulsuoti mūsų širdyse. Ją nuolatos turi lydėti mūsų karščiausios maldos į Aukščiausiąjį ir mūsų Motiną Mariją. Čia turi gyvuoti mūsų tautos atgimimo dainiaus dvasia, kurio vardu šis parkas pavadadintas!"

Suskambėjus puikioms p. vargon. J. Žemaičio diriguojamo choro dainoms, džiaugsmas buvo visuotinas. Viena vos prieš tris dienas iš laivo išlipusi tremtinių šeima, susijaudinus kartojo: taigi, plaukėm į Ameriką, o išlipom štai Lietuvoje!

Daugiau panašių patriotinių parengimų! **Pr. P-as**

WATERBURY, CONN.

Waterburiečiai rengia ekskursiją į Kennebunk Port, Maine, rugpiūčio 12 d. pikniko proga. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos kitame numeryje.

Įsteigė nuosavą spaustuvę

A. PELDŽIUS, išdirbęs 16 metų laikraščio "Darbininko", So. Boston, Mass., administratorium, laikraščiui persikėlus į Brooklyn, N. Y., jis paėmė administruoti Lietuvių Kultūros Instituto leidžiamą vaikų žurnalą — "EGLUTĖ". Liet. Kult. Institutui vadovauja ir jam pirmininkauja žymus visuomenininkas ir šių dienų knygnešys prel. Pr. M. Juras.

Prie "Eglutės A. Peldžius įsteigė ir nedidelę spaustuvę "FORUM PRESS", kurioje atliekama įvairūs spaudos darbai fotografijos ir paprastu būdu. Spausdinama plakatai, bilietai (tikitai), konstitucijos, įvairios blankos, novenų knygutės, atsišaukimai, laiškai ir kt. Kreipkitės adresu:

FORUM PRESS, P. O. Box 22, Brockton 68, Mass.

HARRISON, N. J.

Novena į šv. Oną

Sopulingosios Dievo Motinos parapijos bažnyčioje T. Bernardinas Grauslys, O.F.M., veda specialias devynų dienų pamaldas — noveną į šv. Oną. Tikintieji gausiai lanko pamaldas ir eina sakramentų. Novena prasidėjo liepos 18 d. ir baigsis liepos 26 d., šv. Onos šventėje.

GRYBAI IR GRYBAVIMAS

DR. A. GRIGAITIS

Miškų karalius kviečia

Vasarai įpusėjus, grybautojas pradeda nerimauti. O šįmet vasara gan lėtinga ir oras palankus grybams augti. Ir tikrai, liepos mėnesio gale jau galima **geltonplaukių voveruškų prisirinkti,** o kiek daugiau palijus, ir gražuolės umėdaitės pradės rodytis, kur miškas retetsnis. **Baravykui** kitiems tauriems grybams **dar** ne laikas. Pradžiai gera ir voveruškos bei umėdės. Laikas pagalovti apie šią šaunią pramogą. Miškų karalius jus kviečia pasigerėti jo karalystės grožiu. Jisai leidžia žmogui jo miškuose grybauti, tik prašo grybų nerauti, bet paliai žemę gražiai nupiauti. Likusios šaknys bus pradai naujai grybų kartai.

•

Kaip pasirengti?

Grybauti pradėkite rengtis **išvakarėse.** Grybams rinkti imkite pintinaitę arba šiam reikalui pritaikintą kartoninę dėžutę. Audekliniai, popieriniai maišeliai netinka, nes juose grybai susilaužo, susitrina ir netenka savo naturalės spalvos. Nesivilkite išeiginiais rūbais nei darbo, o apsirenkite kasdieniniais. Maisto tarbon įsidėkite užkandos, kas jums patinka. Geriausia bus sumuštiniai su sūriu arba kumpiu. Nepamirškite paimti ir troškulį nuraminti skystimo, o vyrams patarčiau paimti ir ką nors stipresnio lašelį, kad ir stipraus džino. Džinas skaniai kvepia kadugiu, padeda virškinti maistą, reguliuoja vidurius. Neimkite silpnų degtinių. Tai ne grybautojo gėrimas. Pertraukos metu burnelė kita padidins ir taip gerą jūsų apetitą, prašalins nuovargį, pagerins nuotaiką ir jūs maloniai nuteiksite savo prietelius grybautojus. Grybauti važiuokite nedidelė kuopa, 4-5 žmonės. Kelkitės švintant, kad mišką pasiektumėte anksti rytą. Ryte, išgėrę puodelį kavos ir truputį užkandę, sėdate su grybautojais į karą ir skubate miškan.

•

Kelionės ir grybavimo pertraukos metu aš jums papasakosiu šį tą apie grybus.

Amerika, atrodo, (vartoju žodį "atrodo", nes plačiau dar nesu susipažinęs su šio krašto grybų šeima) negali susilyginti su **gražuolės Dzūkijos** bei Bavarijos ar Švabijos miškų įvairių įvairiausiomis grybų rūšimis. Smėlėtos Dzūkijos gyventojui jos šilų baravykai duodavo gražaus pelno. Gausesnė šeima sezono metu pridžiovindavo po keletą pūdų baravykų. Gi džiovintų baravykų svarui mokėdavo 3-4 litus, o grybų nederliaus metais ir daugiau.

Umėdžių Europoje jūs rasite įvairių spalvų ir rūšių, o Amerikoj tėra tik viena rūšis. Baravykų Amerika, atrodo, irgi teturi tik vieną rūšį. Amerikoje auga gan įvairių rūšių kelmučių.

•

Geri ir prasti grybai

Grybai dalinami į **valgomuosius** ir **nuodinguosius.** Tarp nuodingųjų yra stipriai ir silpnai nuodingų. Atskirti valgomąjį grybą nuo nuodingojo tikrų pažymių nėra. Geriausiai pagrybauti su senu grybautoju. Jisai jus supažindins su valgomaisiais grybais. Iš poros tūkstančių grybų rūšių grybautojui pakanka žinoti tik apie tuziną jų. Bet rekia taip žinti, kad niekuomet nesumaišytumėt valgomuosius su nuodingais grybais. Taisyklė — rinkti tik gerai pažįstamus grybus. Yra grybų, kurie tinkamu būdu paruošti, nustoja nuodingumo. Prie tokių grybų reikia priskirti pavasario grybą — **bobausį.** Bobausis turi nuodingų rūkščių, kurios ilgu virimu ir dažnu perplovimu bei keitimu vandens nustoja savo nuodingumo.

•

Jei apsinuodijate

Apsinuodijimo reiškiniai: piktinimas, vėmimas, viduriavimas, svaigulys, konvulsijos, retas pulsas, bėga seilės. Apsinuodijus grybais, tuoj kviesti gydytoją. Kol ateis gydytojas, stengtis išvemti, išgerti vidurius liuosuojančių vaistų, pav., ricinos aliejaus pora šaukštų, padaryti klizmą. Žmonių organizmai įvairiai reaguoja į grybų nuodus. Vienus veikia labai stipriai, kitus lengviau. Kai kurie gyvuliai, pav., kiaulės, kralikas, sliekas visiškai nereaguoja į grybų nuodus.

•

Grybų maistingumas

Grybų maistingumą žmonės įvairiai vertina. Vieni skaito grybus labai maistingais, kiti mažiau vertingais. Pažiūrėkim ką sako mokslo tyrimai.

Vidutiniai švieži grybai turi 2,4% baltymų, iš kurių 2,1% yra suvirškinami. Džiovintuose grybuose baltymų kiekis pašoksta nuo 2,4% iki 20%. Toks baltymų kiekis atatinka veršienos, galvijienos mėsos baltymų kiekiui. Maždaug iš dešimt svarų šviežių grybų gaunama svaras džiovintų grybų. **Angliavandžiai,** kurie turi savyje daug įvairių rūšių cukraus, sudaro mūsų kūno energijos pagrindą. Grybai turi taip vadinamo **grybų cukraus** arba glykogeno. Reiškia, grybai šiuo atžvilgiu yra vertingas maisto produktas. Vidutiniškai, švieži grybai turi angliavandžių 4-7%, gi džiovinti 33 - 67%, žiūrint grybų rūšies. Jautiena mėsa angliavandžių turi 0,5%, veršiena 0,1%, o mūsų bulvės 21%. Šie daviniai rodo grybų vertingumą maistingumo atžvilgiu. Švieži grybai ir šviežios daržovės turi veik vienodą angliavandžių kiekį.

•

Mineralinės druskos yra labai reikalingos mūsų kūnui. Be kalkių nėra kaulų augimo, be geležies negali apseiti kraujas, be fosforo — nervų sistema ir t.t., Daug mineralinių druskų turi daržovės, mėsa irgi turtinga jomis. Švieži grybai mineralinių druskų turi 0,8%, gi džiovinti grybai apie 7,5%, mėsa vidutiniai —1%. Grybų mineralinės medžiagos yra tuom vertingos, kad jos yra bazinėje formoje ir organizmui tinkamesnės.

•

Žmonės mano, jog grybai yra sunkiai **virškinamas** valgis. Tai yra dalinai tiesa, dalinai ne. Grybų narvelių sienelės yra padarytos iš chitino, kuri skrandžio sunka sunkiai virškina. Kad skrandžio sunka galėtų veikti grybus, reikalinga juos susmulkinti. Lengviausia skrandis virškina sumaltus į miltelius grybus.

Grybai turi nedidelį kiekį ir **vitaminų.** Kasdieninis žmogaus maisto reikalavimas apskaičiuojamas **kalorijomis.** Palyginkim grybų kaloringumą su kitais maisto produktais, pav., su mėsa ir daržovėmis: 100 gramų šviežių grybų vidutiniai duoda 33 kal., 100 grm. Veršienos ir jautienos — 140 kal., 100 gr. kiaulienos — 380 kal., 100 gr. bulvių — 90 kol. 100 gr. daržovių vidutiniai — 24 kal. ir 100 gr. džiovintų grybų apie 300 kal. Iš šių davinių matome, jog švieži grybai kaloringumo atžvilgiu prilygsta daržovėms ,o džiovinti kiaulienai.

•

Štai jau ir pavakarė. Grybų pilnos pintinės. Laikas namon. Namie jus sutinka žmona, vaikai. Su pasididžiavimu rodote savo laimikį ir pradedate pasakoti dienos nuotykius. Žmona pažiūri į jus meiliai ir sako:

— Jonuli, tu pavargęs ir alkanas, sėsk, aš tau turiu parengus skanius pietus.

— Teisinga, Maryte, aš kiek pavargęs, bet patenkintas, aš džiaugiuosi taip maloniai ir naudingai praleidęs dieną miške. Fiziškai aš kiek pavargęs, bet dvasiškai atgijęs.

Žmona su vaikais imasi darbo sutvarkyti grybus, o grybautojas, pasistiprinęs pietumis, puola lovon ir užmiega ramiu, sveiku miegu.

Sekantį rytą Jonas, eidamas darban ir sako savo žmonai:

— Žinai, Maryte, kiekvieną šeštadienį, jei tik leis oras, aš keliauju grybauti. Šiandien aš jaučiuosi pailsėjęs, nervai nurimę. Ką tai reiškia pasisvečiuoti pas miškų karalių. Maryte, kitą kartą važiuosim grybauti visa šeima.

Ir Jonas geroje nuotaikoje išėjo darban.

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Gyvenimo vieta

65-43 Grand Ave. Maspeth, N. Y.

Tel. TWining 4-8087

KLAUSYKIT RADIJO!

KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

MIELAI KVIEČIAME PRALEISTI ATOSTOGAS KALNUOSE

BUTAUSKŲ ŪKYJE, kurio apylinkės labai gražios, kalnų oras nepaprastai sveikas. Jūs čia rasite tikrą poilsį ir džiaugsmą.

Erdvūs, su visais patogumais kambariai, labai skanūs ir įvairūs valgiai, pagaminti iš savo ūkio produktų: pieno, kiaušinių, daržovių, vaisių etc.

Kas mėgsta žaidimus ir pramogas, čia ras Ping-Pong, Badminton, Television.

Butauskų ūkis 5 minutės nuo Torrington, Conn., miestelio.

Čia priimam vasarotojai: birželio, liepos, rugpiūčio, rugsėjo mėnesiais.

Vietos užsakomos iš anksto savaitei iki šeštadienio 12 val. po pietų.

KAINA priimama ir pigi: **asmeniui 28 dol. už savaitę.**

Iki malonaus pasimatymo BUTAUSKŲ ŪKYJE, kurio adresas:

MRS. R. BUTAN

RFD 1, Mountain Rd. Torrington, Conn.

Telef. Torrington 9655

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys

ŠIMĖNAS, Petras, iš papilių km., Subačiaus vl., Panevėžio ap.

STIKLAKIS, Stanislovas, ir seserys Julė ir Juzė, iš Marijampolės.

TUMAS, Antanas.

BARANAUSKIENĖ - KAUŠAITĖ, Uršulė, sūnus Bronius ir duktė Stasė.

CIGELIS, Juozas, atvykęs iš Alytaus.

FRESDORFAS, Gustavas, iš Sintautų, Šakių apskr.

KARPIS, Juozas, iš Šakevičių k., Batakių v., Tauragės ap.

LUTKIEWICZ, Zigmund, sūnus Katarinos Lutkiewicz-Urbancyk, gyvenęs Detroit, Mich, 24 Hancock Ave.

MAŽEIKIENĖ-SESKUTĖ, Magdalena, iš Pikelionių k., Stakliškių par., ir vyras MAŽEIKA, Kazys, iš Padreskų k.

MEŠKAUSKAS, Jonas, iš Kukaiškių k., Utenos apskr.

OLISAUSKAITĖ, Juzefa, iš Baisogalos, gyvenusi 63 Hancock Ave., Detroit, Mich.

PELESKAITIS, Petras, iš Beržinių k., Keturvalakių v., Vilkaviškio apskr.

RAICHERTAS, Georgas, iš Sintautų, Šakių apskr.

RASLANAS, Stasys, iš Pavuolių k., Utenos val.

ŠPEDERIS, Francas, iš Pavasijų km., Šakių ap.

SVENCICKAS, Vladislovas, iš Vilniaus.

VAICIULIONYTĖ, sesuo Pranciškos VELONIŠKIENĖS, gyvenusi apie Mahanoy City, Pa., kilusi gal iš Kalvarijos, Marijampolės apskr.

VAILIONIS, Antanas, iš Leipalingio, Seinų ap.

ŽUKAUSKAS, Silvestras.

IEŠKOMI ASMENYS

ADOMAVIČIUS, Jonas ir Vincas, iš Vievio vl., Trakų ap., Vievininkų kaimo.

ANDRUŠKEVIČIUS, Kazimieras, iš Čižikų km., Udrijos vl., Alytaus ap., ar jo šeima.

BOČIULIS (BAČIULIS), Jonas ir jo dvi seserys, iš Sterkonių vienk., Kuprelišių par., Biržų ap.

BRUČINSKIS, Antanas, Juozapas ir Liudvikas, iš Šerikų km., Šilalės vl., Tauragės ap.

GEDGAUDAITĖ (GODGOWD) Gertrūda, duktė Stanislovo Gedgaudo, iš Rygos.

GEDKAUDAS (GEDGAUDAI), giminės Marijos Sausdravienės - Gedgaudaitės, kuri kilusi iš Sedos, Mažeikių apskr.

JALUVECKI, grįžęs Amerikon drauge su Šabūnaite - Milmuntuvna Zofija, iš Užusalių (buv. Aleksandrovska Sloboda) km., Jonavos val., Kauno ap.

JUŠKEVIČIŪTĖ - KAČKA, Anelė, iš Krekenavos par., Panevėžio apskrities.

KAZLAUSKAS, Vladas, sūnus Edvardo Kazlausko ir Emilijos Kuprytės - Kazlauskienės, prašo gimines atsiliepti.

MILMUNTUVNA - ŠABŪNAITĖ Zofija, iš Užusalių (buv. Aleksandrovska Sloboda) km., Jonavos vl., Kauno apskr.

PALKAUSKAS, giminės Marijai Gedgaudaitei - Sausdravienei, kilusiai iš Sedos, Mažeikių apskr.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA,

41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

• **"Margutis"** liepos 22 d. rengia tradicinį sukaktuvinį minėjimą dienos, kai JAV pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Numatoma graži meninė programa ir žymūs kalbėtojai.

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

ŠEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. —:— WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-7142

J. P. GINKUS Direktorius — **AD. JEZAVITAS** Muzikos Dir. — **V. UBAREVIČIUS** Pranešimų Dir.

Jau 9-ti Metai Kai Visi Klauso—

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIJO VALANDŲ

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 p. p.

Stotis WEVD---1330 kil. 5000 w.

JOK. J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

SAVI, PAS SAVUOSIUS!

Naujas bokso čempionas "Jersey Joe" Walcott, pagulđęs nuokautu už save jaunesnį Ezzard Charles, džiaugiasi sveikinimų pluoštais.

ĮVAIRENYBĖS

GARSIAUSIOS PASAULIO MOTERYS

Vienas Amerikos laikraštis padarė 10 garsiausių pasaulio moterų sąrašą. Žurnalistas šitą sąrašą surašė labai greitai, negalvodamas. Dėl jo tektų namaža ginčytis. Pagal šį laikraštį yra šios garsiausios pasaulio moterys: Gloria Swanson, Margaret Truman, princesė Margaret, Mistinguett, Colette, Eleanor Roosevelt, Anna Pauker, Windsoro herzogienė, Marian Anderson ir Evita Peron. Šis sąrašas kai kur atrodo labai keistas. Pavyzdžiui, kodėl princesė Margaret yra garsesnė už vyresnę seserį Elzbietą, kodėl užmiršta ponia Tschiang Kaišek? Kodėl čia pateko Anna Pauker, o prasilenkė su Persijos karaliene — Soraya?

KALTAS LŪPŲ DAŽYMAS

Kopenhagos moterų jūrų korpo orkestro dirigentas pastebėjo, kad pučiamieji instrumentai neišduoda tinkamų tonų. Jam krito į galvą mintis, kad greičiausiai bus kaltos moterų lūpos, kurias jos buvo pradėjusios dažyti. Jis uždraudė dažytis. Moterys pasipriešino išvadindamos jį kvailiu. Tačiau dirigentas nenusileido, o moterys streikavo. Po 14 dienų dirigentas kapituliavo. Jis ištisą dieną praleido kosmetikos krautuvėse berinkdamas ir beieškodamas tinkamo lūpoms dažo. Vienoje krautuvėje jam pasisekė surasti tinkamą spalvos toną, kuris atatiko ir muzikos tonui. Jis nupirko visą dėžę lūpoms pieštukų ir padovanojo savo damoms. Ir dabar vėl orkestre taika ir tonas švarus.

VAISTAI NUO RŪKYMO IR GIRTUOKLIAVIMO

Jau yra išrasti vaistai nuo rūkymo ir girtuokliavimo. Žmonės pripratę rūkyti arba gerti degtinę, paprastai neturi pakankamai valios nusikratyti to blogo įpročio. Pasirodo, kad surasti specialūs vaistai nuo tų ligų. Vaistus galima ligoniui duoti jam nežinant, ir jis nežinodamas ir kartais gal ir nenorėdamas pasveiks. Aišku, kad "saliūnų" laikytojai tuo išradimu labai nepatenkinti.

NIEKAI, PONE KAPITONE

Į karo stovyklos palapinę jau gerokai po dvyliktos naktį grįžo girtutėlis kareivis. Budintis puskarininkis apie tai pranešė karininkui. Kapitonas pasišaukė nusikaltėlį pas save ir mėgino tėviškai įspėti.

— Žiūrėk, broliyti, jei negirtuokliautumei, iš tavęs galėtų išeiti geras karys. Vieną dieną gali tapti puskarininkiu arba net jaunesniuoju leitenantu.

— Niekai, pone kapitone,— atsako kareivis. — Kai aš gerokai nugeriu, tai pasijuntu esąs generolu.

Winston S. Churchill ir šoferis

Winston S. Churchill turėjo per BBC siųstuvą kalbą. Jis važiavo su savo automobiliu į radio stotį, bet pakeliui sugedo mašina ir reikėjo ilgiau ją taisyti. Tada Churchill sulaikė pirmą taksį. Bet šoferis raukėsi ir nenorėjo jo vežti. "Labai atsiprašau, — kalbėjo jis, — "už keletos minučių per radiją kalba Winston Churchill, ir aš noriu jo kalbą išklausyti!" Churchillis jam įspraudė į ranką svaro banknotą, ir šoferis nusišypsojęs atsakė: "Gerai, aš jus nuvešiu, tegu velniai tą Churchillio kalbą".

REIKALINGA PARDAVĖJA MERGAITĖ, turinti praktikos, moteriškų drabužių nedidelei krautuvei. Darbas pilną laiką arba tik valandomis. Kreiptis arba skambinti:
H. DAVIS, 449 Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas: So. 8-9684.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

PARDUODAMAS AUTOMOBILIS 1941 metų DE SOTO Sedan. Gerai užlaikytas. Kaina $400. Kreiptis po 7 val. vakare, CYpress 5-2997.

PARDUODAMA VALGYKLA
su visais įrengimais ir su patalpomis. Biznis išdirbtas per daugelį metų. Graži vieta ir geras biznis. Prieinama kaina. Daugiau informacijų sužinosite vietoje. Kreiptis: Petras Stankevičius, 811 Fairview Ave., Ridgewood, N. Y.
Phone: HY 7-9877.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-9394

DYKAI IŠBANDYMAS
REUMATIŠKŲ SKAUSMŲ ARTHRITIS
Jei dar niekad nevartojai ROSSE TABS nuo Raumeninių skausmų, tankiai susijusiu su Reumatizmu, Arthritis ir Neuritis, tai kodėl nepabandyti juos ŠIANDIEN mūsų išlaidomis? Vartojamos tūkstančių virš 25 metų.
Dykai skaitytojams šio laikraščio
Mes kviečiame jus pabandyti juos be mokesčio. Leiskite atsiųsti jums siuntinį **24 Tabletes Dykai.** Jei nepilnai būsite patenkintas gaunama pagalba, grąžinkite likusią dalį ir už tai nebūsite mums skolingas. Bandymas nekainuos jums nei vieno cento. NESIŲSKIT PINIGŲ. Tik atsiųskite savo vardą ir adresą greitai :
ROSSE PRODUCTS CO.,
Dept X-3
2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.
(22)

Lubų dažymas tik $7.50
Švarus darbas, greitas patarnavimas. Geriausį dažai (ar medžiaga). Kreipkitės į Mr. WETMORE, Boston. Tel. LY-2-1269.

PARDUODAMI NAMAI
Pardavimui turime namų visose miesto dalyse — Brooklyne, Queens, Nassau County.
Visi turi po tuščią florą, aliejumi apšildomi, su garažais, 1, 2, 3 šeimom ir apartament hausus. Taipgi ir naujų turime. Netoli stotis subway.
B. ZINIS
361 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
REpublic 9-1506
EVergreen 4-3487

LINKSMOS PLOKŠTELĖS REKORDAI
Naujai pagamintos pirmą kartą išleistos lietuvių kalba **juokų plokštelės — rekordai.** Čia rasit juokų, juokelių — ne linksta keliai. Jeigu Tamsta nesijuoktum jų klausydamas, reiktų eiti pasitarti pas savo daktarą. Kaina tik 1 dol.
DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666, Newark, N. J.

John W. Ansell
LIETUVIS ADVOKATAS
15 Park Row, New York
Telefonai:
Ofiso Tel. WO 2-3497
Namų Tel. NE 9-5680

A. J. NAMAKSY
Office Tel. SO 8-0948
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Res. **37 Oriole Street**
WEST ROXBURY, MASS.
Tel. PA—7-1233-W

Automatic Laundry
Namie skalbti neapsimoka.
Atneškite baltinius mums ir kai bematant išskalbsime gerai ir pigiai.
396 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
Lietuvis **Charles J. Kay,** sav.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gera nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių, jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunkintas. Paimk Alavijos grūdelių ne daugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarpyk Alaviją vandenyje ir išgerk. Pramuš kad ir kiečiausius vidurius. Alavijos svaras $2.50. Mažiau perkant 6 uncijų už $1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.
ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

PIRKITE NAMUS
WILLIAMSBURGE— arti Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčios— 8 šeimynų namas su tuščiu butu parduodamas pigia kaina.
WOODHAVEN— arti Forest Park — ir kitose apylinkėse turime gražių namų parduoti.
Namų pirkimo bei pardavimo ir visokios apdraudos (insurance) reikalais gerai patarnaus:
J. P. MACHULIS
Real Estate & Insurance
8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.
Tel. VIrginia 7-1896

Paremkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie skelbiasi "Darbininke!"

LIETUVIŲ UŽEIGA
MAISTAS, GĖRIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS
COOPER BAR & GRILL
101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.
Tel. GL. 2-8589
Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMŠA

Tel. EVergreen 4-9352
4-2442
ALLIANCE HALL
195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
CATERERS — **Communion Breakfasts**
Parties-Weddings — **Banquets**
MEETING HALL

Phone STagg 2-3108
ANTON APPEL
JERSEY PORK
428 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Didžiausias pasirinkimas visokios mėsos
LIETUVIŠKOS DEŠROS — SKANŪS SKILANDŽIAI

JEI NORITE VAŽIUOTI

į kitą miestą, į naują butą, į kurortą, į stotį ir t.t. — visur mūsų automobiliai pigiai ir greit perveš Jus kartu su bagažu ir daiktais.
Užsisakykite telefonu CYpress 9-7879
tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro
2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.
TRANSPORTATION BUREAU

Telefonas: EVergreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užeiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.
Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

EV 4-9293
SALDAINIŲ PALOCIUS
Geriausios rūšies Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate
PUSRYČIAI — PIETŪS — VAKARIENĖ — ALUS
Didžiausias pasirinkimas AISKRYMO, namie gamintos iš geriausios smetonos
Priimami užsakymai įvairiems parengimams
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Tel. NEwton 9-4464
Estate of A. J. Valantiejus
VERONICA R. VALANTIEJUS
Laisniuotas Graborius
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street Maspeth, N. Y.

ZUPP'S BAR TELEVIZIJA SPORTAS - MUZIKA
JOS. ZEIDAT, JR., Savininkas
Visų lietuvių mėgiamiausia, moderniškai įrengta užeiga — Ideališka vieta paviešėti ir pavaišinti svečius.
VISOKIŲ RŪSIŲ GĖRIMAI IR UŽKANDŽIAI
MALONUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
Prašome užeiti ir įsitikinti.
411 GRAND STREET
Tel. EV. 4-7729 BROOKLYN, N. Y.

E. POVILANSKŲ
Baras ir Restoranas
Puiki Salė Šeimyninėms Pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų.
Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus.
Šaukite:
BORIS BEVERAVE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E Street Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius—Balsamuotojas
Moderniška Koplyčia
423 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(Bieliauskas)
Laidotuvių Direktorius
Notary Public
660 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
Graborius—Balsamuotojas
231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tel. VIrginia 7-4499
F. W. Shalins
(Šalinskas)
Laisniuotas Graborius
Suteikiam Garbingas Laidotuves
— $150 —
KOPLYČIA SUTEIKIAM NEMOKAMAI
84 - 02 Jamaica Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Kitur

Tel. POPlar 4110
Charles J. Roman
(Ramanauskas)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Moderniška laidojimo įstaiga
Didelė, graži koplyčia, erdvi salė
Pakeleivingiems suteikiama nakvynė
Viskas nemokamai
Kreipkitės dieną ir naktį

Bostone

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai.
Tel. SOuth Boston 8 2590
AVenue 2-2484

CASPER
FUNERAL HOME
187 DORCHESTER STREET
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
Tel. SO 8-1437
SOuth Boston 8-3960

VYTAUTAS YAKAVONIS
FUNERAL HOME
741 NO. MAIN STREET
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai
Tel. BROCKTON 8-1586

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
(NOTARY PUBLIC)
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

WAITT
FUNERAL HOME
30 EMERSON AVE.
Brockton, Mass.
EDWARD J. WAITT
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Koplyčia šermenims dykai.
Tel. Brockton 3368

Įvairūs skelbimai

J. KUMPIKO
ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖ
TAISO:
Electro Motorus — Ventiliatorius— Kirpimo bei skutimo mašinas—skalbimo mašinas ir dulkių siurblius.
105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Garantuotas ir greitas patarnavimas.

V. ZUBAWICZ
NOTARY PUBLIC
111 AINSLIE ST.,
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV 4-3049

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAmaica 3-7722

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJIENOS

Lietuvis — Amerikos pulkininkas

Amerikos lietuvis — pulkininkas Allain Baker (Bakanauskas), dalyvavęs antrame p. kare, iki šiol kaip Amerikos valdininkas tarnavo Vokietijoje. Pradžioje buvo Kariuomenės Teismo teisėjas, vėliau reziduojančiu apskrities karininku. Šiomis dienomis jis lėktuvu atskrido iš Europos į Bostoną ir lankėsi New Yorke, kur susitiko su savo pažįstamais lietuviais.

Lietuviai gydytojai

Vienoje iš geriausių New York City ligoninių — Doctors Hospial (170 East End Ave., New York 28, N. Y.) dirba rezidentais šie lietuviai gydytojai: Dr. K. Ambrozaitis, Dr. A. Aviža, Dr. B. Radzivanas.

Išvyksta į kariuomenę

Šią savaitę į karo tarnybą išvyksta Algis Kepalas, vienas iš vadovaujančių ateitininkų, Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos Valdybos narys, studijavęs St. Johns universitete politinius mokslus.

J. Audėnas persikėlė į Brooklyną

J. Audėnas, kuris yra "Laisvosios Europos" lietuvių skyriaus narys, iš Bostono persikėlė gyventi į Brooklyną.

ATEITININKŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Ateitininkų Sąjungos metinis suvažiavimas įvyks **1951 m. rugsėjo 1 ir 2 d. šv. Jurgio lietuvių parapijoje, Rochester 5, N. Y.**

Moksleivių, studentų ir sendraugių kuopos prašomos siųsti savo atstovus, renkant juos po vieną nuo penkių narių.

Suvažiavimas bus pradėtas šeštadien., rugsėjo 1 d., šv. Jurgio par. salėje, 2 val. popiet. Suvažiavimo iškilmingos pamaldos bus sekmadienį, rugsėjo 2 d., 8 val. ryte.

Visi atstovai ir būsimi svečiai suvažiavimo reikalais prašomi kreiptis į suvažiavimo komisiją, St. George's rectory, 545 Hudson Ave., Rochester 5, N. Y.

Suvažiavimo darbotvarkė atskirai pranešama kuopų valdyboms.

Sąjungos valdyba

Dr. J. F. Paulionis,

vaikų ligų specialistas, (jo kabinetas randasi 1357 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.) lankėsi "Darbininko" redakcijoje, apžiūrėjo naujai įrengtą spaustuvę, pareiškė savo pasitenkinimą laikraščio tobulėjimu ir palinkėjo sekmės užsimotiems darbams.

Juoz. ir Izab. Misiūnai nesenai atidarė likierių parduotuvę — Ray's Liquor Store — 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N. Y. Tel. VIrginia 3-3544.

Gavo magistro laipsnį

Antanas Musteikis, studijavęs sociologiją Heidelbergo universitete, Vokietijoje, tuos pačius mokslus gilino New Yorko universitete ir gavo magistro laipsnį.

Iškyla į Bear Mountain kalnus

Sekmadienį, liepos 22 d., New Yorko ateitininkai surengė laivu ekskursiją į Bear Mountain kalnus. Ūkanotas rytmetys daug ką atgrąsė, bet vis dėlto sutartu laiku susirinko nemažas būrelis.

Nuvažiavę laivu, iškylautojai išsimaudė, aplankė gamtos muziejų, kopė į kalnus ir, praleidę dieną gamtoje, linksmi sugrįžo, kai New Yorke jau degė vakaro žiburiai.

Serga kun. dr. A. Sidaravičius, paguldytas Misericordia Hospital, 531 E. 86 St., New York.

Metinis siuvėjų piknikas

įvyks šeštadienį, liepos 28 d. Dexter Parke, Jamaica. Pradžia 2 val. p.p.

Įėjimo mokestis 50 centų įskaitant ir taksas.

• Brazilijoje, Sao Paulio mieste, mūsų dailininkai: Vlada Stančikaitė - Abraitienė, Antanas Kairys ir Antanas Navickas atsidėję rengiasi parodai.

• Melburne, Australija, birželio 30 d. įvyko Lietuvių Kultūros Fondo visuotinis suvažiavimas, kuriam iki šiol vadovavo P. V. Raulinaitis.

• Argetninos lietuvių ansamblis yra numatęs aplankyti kai kuriuos miestus ir pačioje sostinėje surengti koncertą.

AUKOS "DARBININKUI"

Po $5: Mrs. Ona Sveikatienė, Bronx, N. Y.

M. Drasutis, Cleveland, Ohio.

Po $1: Mrs. P. Warner, Ecorse, Mich.

A. Wakters, Baltimore, Md.

Komunistams neleis naudotis mokyklų patalpomis

Švietimo departamentas pereitą ketvirtadienį uždraudė komunistų partijai ir tarptautinei darbininkų organizacijai naudotis viešųjų mokyklų patalpomis ir įgaliojo mokyklų direktorius neleisti jomis naudotis tokiems asmenims, kurie jų manymu yra totalistai, fašistai, komunistai ar kiti kurie perversmininkai.

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvos Vyčių šokiai

L. Vyčių 17-ta Algirdo kuopa savo metinius šokius ruošia gruodžio 1 d., Hotel Kenmore, Bostone. Komitetą sudaro: Ančiukaitis, L. Švelnis, A. Liaudanskytė, ir V. Markelionis. Komitetas prašo kitų organiazcijų minėtą dieną didesnio parengimo nerengti.

Julė Kazikaitis iš Philadelphijos, Pa., svečiavosi pas pp. Alfonsą ir Aleksandą Baikas, South Bostone, kuriuos ji atsikvietė su vaikučiais iš tremties. Ponia Kazakaitis yra atsikvietus 19 šeimų iš tremties ir didžiumoje visai nepažįstamų.

Patenkintas greitu patarnavimu

Brighton'o Lietuvių Piliečių Klubo rašt. J. Belekevičius, trečiadienį atvykęs į "Darbininko" atstovybę, užsakė 300 atviručių minėtam klubui. Šeštadienį prieš pietus jis jau galėjo pasiimti atvirutes gražiai atspausdintas ir prisiųstas iš "Darbininko" spaustuves, B'klyn, N. Y.

Juzė Savickienė, lietuvių parapijinės mokyklos valgyklos vedėja, su savo jauniausia dukrele, vasarai išvyko į Nevierų vasarnamius (Red Top Campe) ten jiems patalkininkauti ir paatostogauti.

Inžinierius E. Manys-Manomaitis, Lithuanian Cross Co. (lietuviškų kryžių dirbėjų burelio) vedėjas, iš Dorchesterio persikėlė į savo nuosavus namus, West Roxbury.

Šv. Juozapo lietuvių parapijos choras Waterbury, Conn. Viduryje iš dešinės į kairę matome parapijos kleb. kun. J. Valantiejų ir choro dirigentą muz. A. J. Aleksį. Choras dalyvaus Naujosics Anglijos Lietuvių Dienoje, kuri bus rugpiūčio 12 d. Kennebunk Port, Me., Tėvų Pranciškonų vienuolyne. Nepamirškime nuvykti į tą gražią vietą prie Atlanto ir pasiklausyti gražių lieuviškų choro dainų.

• Dail. Juozas Akstinas ruošiasi savo kurinių parodai, kuri įvyks Montrealyje, Kanadoje.

• **"Šv. Pranciškaus Varpelio"** liepos mėnesio numeryje rašo vysk. V. Brizgys — Šeimos ramybė ir laimė, Dr. A. Kučas — Pirmojo Lietuvos karaliaus krikštas, T. L. Andriekus, O.F.M. — Naujas palaimintasis (Pijus X) ir kun. St. Būdavas — Kaip Lietuva garbino švenč. Sakramentą (Tautinį eucharistinį kongresą prisiminus). Be to, yra J. Krumino ir V. Joniko eilėraščiai ir plati katalikų pasaulio bei Lietuvos dabartinio gyvenimo apžvalga.

Antanas Kulbis jau beveik metus tarnaująs kariuomenėje, iš Fort Bragg, N. C. buvo parvykęs pas savo mamytę ir sesutes pasisvečiuoti. Džiaugiasi kad kariuomenės vadovybė aukštai vertina buvusius tremtinius. Jis pats esąs paskirtas šoferiauti savo kapitonui.

Ponia P. Jakutienė su dukrele Laimute kartu su Razvadauskais išvyko į Nevierų vasarnamius atostogų, gi Jakučių sūnelis Vincukas atostogauja Tėvų Pranciškonų berniukų stovykloje, Kennebunk Port, Me.

Skaitykite ir platinkite "Darbininką"!

Liuksusiniais busais į Kennebunk Port, Maine

Bostoniečiai į TT. Pranciškonų ruošiamą Lietuvių Dieną ir Primicijas vyks liuksusiniais Hudson autobusais, kurie išeis nuo "Darbininko" atstovybės 8 val. ryte, rugpiūčio 12 d. Kelionė ten ir atgal $3.-25. Vietas reikia rezervuoti iš anksto: "Darb." atstotvybėje, pas Brazauskus, Vakauzų krautuvėje ar Lithuanian Furniture krautuvėje.

Bronius Kontrimas, J., grįžo iš kariuomenės pas savo šeimą ir tėvelius. Jis, kaip marinų atsarginis, kilus karui Korejoj buvo pašauktas tarnybon, ir ligšiol ištarnavo.

Dabarties pastabos

Ieško atleidimo...

▲ "Vienybė" (Nr. 29) be jokio ryšio su kitu tekstu išrašė iš "Darbininko" (Nr. 51) šiuos du sakinius: "Žmogus gimdamas dar nepriklauso jokiai tikybai" (atseit, konfesijai) ir "Tautybė nurodo, kuriai tautai žmogus priklauso. Žmogus ją gauna gimdamas". Redaktorius juos dar pabraukė ir prirašė tokį pasiteisinimą:

"Kada šitaip rašo katalikiško laikraščio bendradarbis, tai gal bus atleista ir tiems tautininkams, kurie sako, kad "pirma tauta, paskui tikyba...."

Deja, "Darbininko" bendradarbio J. Lunio paaiškinimai, kuriais jis prašė nemaišyti tikybos, tautybės ir pilietybės, tokio atleidimo duoti negali. Iš jų vienybiška išvada neišplaukia. Ten nebuvo rašyta apie kokias nors tikybos ir tautybės pirmenybes, bet nurodytas tiktai jų ryšys su žmogumi ir bendruomene. Kad tautybės ryšys tampriau yra susijęs su paveldimu krauju, o tikybos — su žmogaus dvasios apsisprendimu (su dvasia jis taip pat gema), tai tautybės tas dar nepastato pirmon vieton. "Vienybės" pasidaryta išvada yra aiškiai materialistiška.

▲ Galvojant taip, kaip tie tautininkai, kuriems "Vienybė" prašo atleidimo, galima nueiti dar toliau: pirmon vieton statyti žmogaus raumenis ir kraują, o ne protą. Gimęs žmogus juk pirma mums apsireiškia savo kūnu, o ne protu, kuris pamažu ima reikštis ir brėsti. Bet jis žmogui ir parodo (jei kas nori juo remtis), kuo reikia gyvenime pirmoje vietoje vadovautis —savo krauju, spalva, kūno sudėtimi, tautiniu charakteriu, praeities ir kultūros sudarytu, ar tikėjimu. Kas vadovaujasi tikėjimu, visa tai sugeba suderinti taip, kaip reikia ir kaip turi būti. O kam labiau patinka sava spalva ar grynas kraujas, tas lengvai nusuka nacišku savo tautos garbinimu. Tokią "antrinę religiją" pirmon vieton statydami savo tautą, yra kūrę Vokietijos naciai ir kiti vadistiniai patriotai. — Jų nestigo ir Lietuvoje, nestinga ir čia, Amerikoje. Gal būt, dėl jų paklydimo "Vienybė" ir ieško kai kuriems tautininkams atleidimo. Iš tikrųjų, tai yra tik kai kurie tautininkai. Aš pažįstu daugelį, kurie tos klaidos nedaro.

▲ Bet jei jau ieškoma atleidimo ir tiems, kurie tikėjimą stumia į antrą vietą, tai reikia nurodyti ir sąlygos, kokiomis jis gaunamas. Viena iš jų yra visiems žinoma: tikyba ir tautybė yra Dievo dovanos, lygiai brangios, bet kiekviena turi nuskirtą vietą žmogaus gyvenime. Kadangi žmogus yra palenktas Dievui, tai ir santykis su Juo, ką religija vadiname, yra aukštesnis už santykį su žmogumi, nors jis būtų ir tos pačios tautos. Religija jos neneigia, net ja pasiremia ir sukilnina, kaip priemonę aukštesniam tikslui. O priemonė niekada nestatoma pirmon vieton. Tai visai aiškūs dalykai. Reikia jų laikytis ir nereikės ieškoti pasiteisinimo.

▲ Antra sąlyga yra taip pat gerai žinoma. Kas pradeda tikėjimą stumti į antrą vietą, pradeda sukti netikėjimo keliu. Tokiu keliu nuo humanizmo Europa yra atėjusi iki bolševizmo. Yra atėjusi į "naują tikėjimą", kuris tautų jau neremia, o jas žudo, net tą pačią rusų tautą. Ar tos pamokos dar neužtenka?

Galvoti, kad pats galiu atsisėsti už stalo, nes tai yra mano tautos stalas, o Dievui palikti pastalę, yra ne tik įžeidu, bet ir tautai pražūtinga. Tokiu atveju reikia jau pačios tautos prašyti, kad ji nekaltintų tų, kurie ją statydami pirmon vieton, jos nekelia, o smukdo. Pavyzdžių tam iš netolimos Lietuvos praeities neminėsime. Dabarties sąlygose jie mums perskaudūs.

S.

Danielius Averka, buvęs "Amerikos" administratorius, lankėsi pas savo brolį Praną ir senus savo bičiulius Bostone.

Petras Kupraitis, lankęs Prekybos Institutą Klaipėdoje ir Marianapolio Kolegiją, vėliau dirbęs "Darbininke" ir tarnavęs Amerikos laivyne, dabar gyvenąs Los Angeles, California, lankėsi Bostone pas savo senus bičiulius.

Inž. Jonas Vasiliauskas, iš South Bostono persikėlė į savo nuosavus namus, Jamaica Plain.

S. B.Liet. Piliečių Draugijos naująją salę puošia ponios Musteikienės rankomis išsiuvinėtas Zmuidzinavičiaus pieštas "Lietuvos Vytis".

Juozas Laukaitis, tremtinys, gyvenąs Baltimore, Md., o dabar tarnaująs Amerikos kariuomenėje, svečiavosi pas pp. Nikolskius.

Rugpiūčio mėn. 12 dieną

TĖVŲ PRANCIŠKONŲ ŠV. ANTANO VIENUOLYNO PARKE KENNEBUNK PORT, MAINE,

RENGIAMA

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ DIENA

Ši iškilmė jungiama su T. GEDIMINO JOČIO, O.F.M. PRIMICIJOMIS

Programa

RYTĄ

11 val. — Iškilmingos primicijų Mišios su pamokslu vienuolyno parke. Giedos Waterburio šv. Juozapo parapijos choras.

12:30 — Pietūs.

POPIET

3 val. — Meninė dalis, kurią išpildys Waterburio šv. Juozapo parapijos choras, vedamas muziko A. Aleksio, ir po to įvairūs dovanų laimėjimai, pramogos...

Tėvai Pranciškonai maloniai kviečia dalyvauti Lietuvių Dienoje savo geradarius, rėmėjus ir visus Amerikos lietuvius.

IKI PASIMATYMO PRIE ATLANTO!